

עמוס כץ ושות'

רואי חשבון

Tel-Aviv Office	משרד תל-אביב	Jerusalem Office	משרד ירושלים
Adgar 360 Tower	מגדל אדגר 360	38 Keren Ha-yesod st.	רח' קרן היסוד 38
2 Hashlosa st.	רח' השלושה 2, קומה 26	Jerusalem, 9214915	ירושלים, 9214915
Tel-Aviv, 6706054	תל-אביב, 6706054	Tel. 02-5665122	טלפון: 02-5665122
Tel. 03-9665122	טלפון: 03-9665122	Fax. 02-5665123	פקס: 02-5665123
Fax. 03-5665123	פקס: 03-5665123		
officeTLV@amoskatz.co.il		office@amoskatz.co.il	

www.amoskatz.co.il

הערכות לקראת תום שנת המס 2016 ותחילת שנת המס 2017

<u>עמודים</u>	<u>תוכן</u>
1-14	א. נתונים יסודיים לתכנון ולחישוב המס המגיע לשנת המס 2016
14-19	ב. נתונים לתיאום הוצאות מסוימות
19-20	ג. הנחיות ללקוחות המנהלים את ספרי הנהלת החשבונות על פי בסיס מזומן
20-23	ד. פעולות היערכות מיוחדות לקראת תום שנת המס
24-39	ה. סוגיות שונות - חברות / יחידים
39-47	ו. שינויים במיסוי חברות ויחידים בשנים האחרונות
48-49	ז. מפקד המלאי
49-50	ח. מסמכים ופרטים לדוח השנתי
50-52	ט. תקנות ניכוי הוצאות רכב
53	י. קריאת מונה ברכב לתום שנת המס

א. נתונים יסודיים לתכנון ולחישוב המס המגיע לשנת המס 2016

להלן פירוט מדרגות המס, נקודות הזיכוי, הנחות סוציאליות, פטורים המתייחסים לפיצויי פרישה, קצבה וכו' לשנת המס 2016.

1. מדרגות ההכנסה ושיעורי המס (מהכנסה מיגיעה אישית)

מס מצטבר ש"ח	הכנסה מצטברת ש"ח	מס בכל שלב ש"ח	שיעור המס %	הכנסה ש"ח
6,264	62,640	6,264	10	עד 62,640
12,480	107,040	6,216	14	44,400 הבאים
24,929	166,320	12,449	21	59,280 הבאים
47,026	237,600	22,097	31	71,280 הבאים
135,194	496,920	88,168	34	259,320 הבאים
282,362	803,520	147,168	48	306,600 הבאים
			50	מעל 803,520 ₪

השיעורים ההתחלתיים (10% 14% ו-21%) חלים על הכנסה חייבת מיגיעה אישית כהגדרתה בפקודת מס הכנסה.

לעניין זה נקבע כי:

1.1 הכנסה מדמי שכירות בידי אדם או בידי מי שהיה בן זוג בעת פטירתו, מהשכרת נכס ששימש בידיו להפקת הכנסה מיגיעה אישית מעסק או ממשלח יד, במשך 10 שנים לפחות לפני תחילת ההשכרה, תחשב כהכנסה מיגיעה אישית.

1.2 שיעורי המס ההתחלתיים של 10% 14% ו-21% יחולו גם על הכנסה חייבת מכל מקור (למעט הכנסה שנקבע לגביה שיעור מס מיוחד) בידי מי שמלאו לו שישים שנים בשנת המס.

1.3 הכנסות שאינן מיגיעה אישית תתחייבנה במס בשיעור של 31% החל מהשקל הראשון ועד להכנסה של 237,600 ₪, בשיעור של 34% על כל שקל מ-259,320 הבאים, בשיעור של 48% על כל שקל מ-306,600 ₪ הבאים עד להכנסה של 803,520 ₪ ובשיעור של 50% על כל שקל נוסף.

בשנת 2017 צפוי מס היסף לעלות לשיעור של 3% (במקום 2% בשנת 2016) שישולם החל מסכום של 640,000 ₪ לשנה (במקום 803,520 ₪ בשנת 2016).

2. נקודת זיכוי - שנת

- 2.1 שווי נקודת זיכוי אחת - 2,592 ₪.
2.2 שווי 2.25 נקודות זיכוי לתושב - 5,832 ₪.

3. הכנסה מזכה - שנת

- 3.1 "הכנסה מזכה" (לפי סעיפים 47 ו-45א) - 146,400 ש"ח
לא מעבודה
"הכנסה מזכה" (לפי סעיפים 47 ו-45א) מעבודה - 104,400 ש"ח

- 3.2 הכנסה נוספת בהתאם לסעיף 47 (א) (5) - 261,000 ש"ח
- 3.3 תקרת ההכנסה בהתאם לסעיף 45א (ה) - 208,800 ש"ח
- 3.4 רצפת התשלום המזערי המזכה בזיכוי של 25% - 2,016 ש"ח
- 3.5 תקרת ההפרשות השנתית של מעביד לקצבה שאינה חייבת במס בידי העובד לפי סעיף 3 (ה) - 7.5% מ-283,920 ₪.
- 3.6 "קצבה מזכה" כמשמעותה בסעיף 9א(א) - 100,560 ש"ח
לפקודה שעד 49% (בשנת 2016) ממנה פטורה ממס.

3.7 תרומות

- הסכום המזערי המזכה בזיכוי 35% - 180 ש"ח
- הסכום המרבי המזכה בזיכוי (או 30% מההכנסה החייבת במס) כנמוך שבהם. 9,212,000 ₪
- סכום תרומה העולה על התקרה המזכה בזיכוי יועבר נומינלית לשלוש שנות המס הבאות. הזיכוי ממס מותנה בהמצאת קבלה מקורית. על הקבלה צריך להיות רשום, בנוסף לפרטי המוסד הציבורי המלאים והמילה תרומה, גם ציון העובדה שלמוסד אישור לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה.

4. התקרה השנתית להפרשות לפיצויים בשל - 12,230 ש"ח חבר בעל שליטה המוכרת כהוצאה

5. תקרת סכומי מענק הפרישה הפטורים ממס

תקרת הסכום הפטור הינה לפי תאריך התשלום כדלקמן:

תקרת הסכום הפטור	מועד התשלום
12,230 ש"ח	ינואר - דצמבר 2016
24,480 ש"ח	סכום המענק הפטור ממס עקב מוות הוא -

6. הפרשות לקרן השתלמות בשנת המס 2016

תיקון מס' 108 לפקודת מס הכנסה (פורסם ב - ס.ח. 1554 מיום 8.1.96) התיר בתנאים מסוימים ניכוי תשלומים לקרן השתלמות גם לעצמאיים, לחברי קיבוץ ולשכירים בעלי שליטה בחברת מעטים.

להלן ריכוז ההוראות בנושא זה לגבי שנת המס 2016:

6.1 שיעורי ההפרשות

בשנת המס 2016 יותרו בניכוי הפרשות לקרן השתלמות כדלקמן (שנתית):

6.1.1 שכיר "בעל שליטה"

הפרשת החברה בגובה של 4.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח (ניכוי מרבי של 8,484 ש"ח).

ניכוי ההוצאה מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה בשיעור של 1.5% היינו, על מנת ליהנות מההטבה המקסימלית בשנת המס 2016 יש צורך בהפרשה בשיעור של 6% (4.5% חלק המעביד ו-1.5% חלק העובד) ממשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח (הפרשה מירבית 11,313 ש"ח וניכוי מרבי של - 8,484 ש"ח).

מובהר בזאת כי הפרשות המעביד מעבר לשיעור של 4.5% ועד לשיעור של 7.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח - אומנם לא תותרנה כהוצאה בידי המעביד אך לא תיחשבנה כהכנסה בידי בעל השליטה (מותנה בתשלום מקביל של בעל השליטה כאמור לעיל) הפרשה בשיעור העולה על 7.5% תחשב כהכנסת עבודה של בעל השליטה בעת ההפרשה כאמור בסעיף 3ה' לפקודת מס הכנסה - **משמע סך הכל ההפרשה המקסימלית 18,854 ש"ח.**

6.1.2 שכיר רגיל

הפרשות מעביד עבור עובדים שכירים רגילים (שאינם בעלי שליטה) שאינן בגדר הכנסת עבודה הינן כדלקמן: 7.5% מהמשכורת שאינה עולה על 188,544 ש"ח ו-2.5% תשלום מקביל של העובד. (אצל עובדי הוראה 8.4% ו - 2.8% בהתאמה). - **סך הכל ההפרשה המקסימלית - 18,854 ש"ח.**

עמדת רשות המיסים הינה שתקרת המשכורת הקובעת הינה בגין הכנסתו הכוללת של העובד ממשכורת, ולא בגין כל עבודה בנפרד, אם הוא עובד במספר מקומות עבודה.

את ההפקדות לקה"ל לשכיר "בעל שליטה" ו-"שכיר רגיל" יש לבצע באופן סדיר מידי חודש בגין החודש שחלף.

6.1.3 עצמאי

4.5% מההכנסה מעסק או משלח יד שאינה עולה על 261,000 ש"ח (ניכוי מרבי של 11,745 ש"ח). הניכוי כהוצאה מותנה בתשלום נוסף של העצמאי בשיעור של 2.5% היינו, על מנת ליהנות מההטבה המקסימלית בשנת המס 2016 יש צורך בהפרשה בשיעור של 7% מההכנסה שאינה עולה על 261,000 ש"ח (הפרשה מרבית - 18,270 ש"ח וניכוי מרבי של - 11,745 ש"ח).

6.2 תקרה להפרשות לעצמאי שהוא גם שכיר

החל משנת המס 1997 הוגבלו התשלומים לקרן השתלמות, לקרן השתלמות לעצמאי שיש לו גם הכנסה ממשכורת שבגינה מפריש מעבידו סכומים לקרן השתלמות. הסכומים שיותרו לניכוי לעצמאי

כאמור בגין תשלומיו לקרן השתלמות כעצמאי יקבעו בהתאם להכנסותיו כעצמאי (עד לתקרת ההכנסה הקובעת, הקבועה בסעיף 17 (א5') לפקודת מס הכנסה) בהפחתת המשכורת שבגינה הפריש לו מעבידו כספים לקרן השתלמות בשנת המס.

6.3 צבירת ותק

משיכת כספים מקרן השתלמות פטורה ממס לאחר פטירה, ובחיי בעל החשבון - לאחר חלוף 6 שנים ממועד התשלום הראשון לקרן (ולגבי עובדים שהגיעו לגיל פרישה - לאחר חלוף 3 שנים). לגבי סכומים ששימשו את העובד לצורך השתלמותו - אם חלפו 3 שנים ממועד התשלום הראשון. לעניין זה, תחילת התשלום לקרן ההשתלמות יכול להיחשב סוף החודש שלגביו שולם התשלום הראשון, אך לא לפני תחילת שנת המס שבה שולם (סעיף 9 (א16') לפקודת מ"ה). היינו ניתן לפתוח קרן השתלמות נוספת ולהפקיד בה עד ל-31.12.2016 וליהנות מוותק של תחילת השנה.

7. עיתוי ההפקדות לקופות גמל וקרנות השתלמות

אנו ממליצים לא לדחות לרגע האחרון - לסוף שנת המס את ההפקדות לקצבה וקרנות השתלמות הן מהסיבה שאיכות הייעוץ שנקבל ב-30 בדצמבר מיועצי ההשקעות ומסוכני הביטוח שונה מאוד ממה שהיינו יכולים לקבל בדיוק מאותו יועץ אפילו חודש לפני כן והן מהסיבה שאנו בעצם מפסידים את כל התשואה שהיינו יכולים להשיג כבר מתחילת השנה. גם אם תטענו בתגובה כי הכסף "עבד" בשבילכם והיה מופקד בקרן נאמנות או מניה מסוימת או בפק"מ, הרי ששילמתם מס רווחי הון על השקעות אלה, מה שלא היה קורה בהפקדות קצבה וקרן השתלמות.

8. הטבות הניתנות על ידי מעבידים

כעקרון, אין פטור ממס בגין הנחות ומתנות שקיבל עובד ממעבידו. לפני משורת הדין, מסכימה רשות המיסים שמתנה בסכום סביר שנותן מעביד לעובדו לרגל אירוע אישי בלבד (חתונה, לידת ילד, בר מצווה) לא תחשב כהכנסת עבודה, וההוצאה תוכר למעביד במגבלת הסכום המותר בניכוי לגבי מתנות לספקים וללקוחות בשל קשר עסקי. בשנת המס 2016 תותר בניכוי הוצאה מסוג זה בסכום של 210 ש"ח, סכום העודף על הסך האמור ייחשב כהוצאה עודפת.

9. זיכויים בשל הוצאות רפואיות והוצאות להחזקת בן משפחה נטול יכולת במוסד

ינתן זיכוי ממס בשיעור של 35% בשל הוצאות ששילמו הנישום או בן זוגו להחזקתם במוסד של בן זוג, הורה או ילד משותקים לחלוטין, מרותקים למיטה באופן קבוע, עיוורים או בלתי שפויים בדעתם. הזיכוי ממס כאמור - ינתן בשל סכומים ששולמו העולים על 12.5% מההכנסה החייבת.

הזיכוי לפי סעיף זה מותנה בהגשת תעודה רפואית ובכך שהכנסותיו של נטול היכולת ושל בן זוגו, החיבות והפטורות, לא עלו על 268,000 ₪, ואם אין לנטול היכולת בן זוג - שהכנסותיו, החייבות והפטורות, לא עלו על 167,000 ₪.

החל משנת 2003 לא ניתנות נקודות זיכוי בגין הורים ובני זוג נטולי יכולת. שתי נקודות זיכוי יינתנו למי שהיה לו או לבן זוגו ילד משותק, עיוור, מפגר, בעל פיגור התפתחותי עקב לקות למידה חמורה וילד הסובל מפיגור התפתחותי עקב מחלה קשה.

על פי עמדת רשות המיסים נקודות הזיכוי תתקבלנה גם עבור בגיר נטול יכולת אשר סמוך לשולחן הוריו. לעניין זה גם מי ששוהה במסגרת מיוחדת או נמצא במוסד מיוחד יכול להמשיך ולהיחשב כ"סמוך לשולחן ההורים".

לצורך קבלת נקודות הזיכוי לבעלי לקות למידה חמורה יש להמציא את הטופס - "הודעה להורים על החלטת וועדת השמה".

יחיד המקבל זיכוי בעד הוצאות אחזקת ילדו במוסד, לא יהיה זכאי לשתי נקודות זיכוי נוספות.

לא מגיע ניכוי או זיכוי בשל ביטוח רפואת שיניים ובשל הוצאות רפואיות אחרות.

10. תשלומים לביטוח לאומי בשל הכנסה שאינה ממשכורת

ניכוי מההכנסה בגובה 52% מהתשלומים בפועל לביטוח לאומי (לא כולל דמי בריאות) עד 31.12.2016. הניכוי אינו ניתן בשל הפרשי הצמדה וקנסות המשתלמים על פיגור בתשלומים.

- ההכנסה המרבית לתשלום דמי ביטוח לאומי בשנת 2016 הינה 43,240 ₪ לחודש.
- כדי שדמי הביטוח הלאומי ששולמו עד תום שנת המס יותרו בניכוי לצורכי מס, חייבים לקבל הודעת חיוב מהמוסד לביטוח לאומי. דמי ביטוח המשולמים ללא הודעת חיוב נחשבים כתשלום ביתר.
- תשלומים המשולמים לביטוח לאומי בכרטיס אשראי בתשלומים מותרים בניכוי **במועד ביצוע ההסדר**.
- יש לפעול להגדלת ההכנסה המדווחת לביטוח לאומי במקרה של גידול בהכנסות לעומת ההכנסה לפיה משולמים המקדמות לביטוח לאומי במהלך השנה. חשיבותה של הגדלת ההכנסה והגדלת המקדמות הינה לאור חסימת השומה - "גמלה חוסמת", כאשר מבוטח נפגע בעבודה, או נפטר כתוצאה מפגיעה בעבודה. הגדלת המקדמות אפשרית כל רבעון - ארבע פעמים בשנה. הגדלת המקדמות תאפשר למוסד לביטוח לאומי ליצור חיוב מקדמות מעודכן בשנת המס 2016 וגם בשנת המס 2017.
- נשים בהיריון, החייבות דמי ביטוח או המגדילות מקדמות, חייבות לשלם את הפרשי דמי הביטוח ואת המקדמות עוד לפני הלידה, או לפני שמירת ההיריון, כדי שהגמלה לא תישלל בחלקה עקב פיגור בתשלום דמי ביטוח.

- החל משנת המס 2006 עובדות עצמאיות מקבלות אוטומטית את דמי הלידה, ללא צורך בהגשת תביעה.
- החל משנת 2014 נערך המוסד לביטוח לאומי לחייב מבוטחים שעובדים בחו"ל, באופן אוטומטי משנת 2008 ואילך על פי השומות שהתקבלו מרשות המיסים.
- להלן שיעורי הביטוח הלאומי (כולל דמי בריאות) לשכירים ולעצמאיים בשנת 2016:

<u>עצמאים</u>	<u>שכירים</u>		הכנסה חודשית בש"ח
	חלק המעביד	חלק העובד	
%	%	%	
9.82	3.45	3.5	0-5,678
16.23	7.5	12	5,679-43,240
0	0	0	מעל 43,240

החל מיום 1 בינואר 2008 נכנס לתוקף תיקון 103 לחוק הביטוח הלאומי. תיקון זה, אשר התקבל במסגרת חוק ההסדרים לשנת הכספים 2008, נושא מספר חידושים ושינויים מהותיים כפי שיפורט להלן:

להלן מובאים עיקרי השינויים:

- **שינויים בכללי החבות בדמי ביטוח לאומי/בריאות לגבי הכנסות פסיביות**

על פי התיקון, מי שיש לו הכנסה פסיבית וכן הכנסה ממקורות נוספים לרבות שילוב של הכנסה ממשלח יד והכנסה מעבודה - יחויב בתשלום דמי ביטוח גם בעד הכנסתו הפסיבית, אף אם היא פחותה ממחצית סך הכנסותיו. עם זאת, נקבע בתיקון כי הכנסה פסיבית כאמור שאינה עולה על סכום השווה ל-25% מהשכר הממוצע במשק (שהם כ-28,392 ₪ לשנה), לא תובא בחשבון לעניין תשלום דמי ביטוח. כלומר, הכנסה זו לא תחויב בדמי ביטוח. שיעור דמי הביטוח על הכנסות פסיביות, יהא החל משנת 2008 12%: 7% דמי ביטוח לאומי ו-5% דמי בריאות.

- **נקבע כי ההכנסות הבאות פטורות מדמי ביטוח:**

א. הכנסה חייבת במס מדיבידנד גם בידי בעל מניות מהותי, שאינה הכנסה של חברת בית וחברה משפחתית (התייחסות להכנסה זו מובאת בהמשך).

ב. הכנסה החייבת במס לפי הוראות סעיף 125 ג (ב) או (ג) לפקודת מס הכנסה, כלומר הכנסה מריבית לרבות דמי ניכיון, שלא חלים לגביה הסייגים שנקבעו לעניין זה כגון הסייג המתייחס להכנסה מריבית בידי "בעל מניות מהותי".

ג. הכנסה מדמי שכירות שחלות עליה הוראות סעיף 122 לפקודת מס הכנסה, כלומר הכנסה החייבת במס בשיעור 10% ללא זכאות לניכוי הוצאות, לקיזוז הפסדים ולפטורים, או הכנסה מדמי שכירות מהשכרת מקרקעין מדירת מגורים מחוץ

לישראל לפי סעיף 122א לפקודת מס הכנסה החייבת במס בשיעור 15% ללא זכאות לניכוי הוצאות (למעט פחת), לקיזוז הפסדים, לפטורים ולזיכוי ממס זר וכן הכנסות מהשכרת דירות מגורים בישראל.

ד. הכנסה שאינה הכנסה מעבודה כעובד או כעובד עצמאי, הפטורה ממס לפי כל דין, למעט הכנסה מפנסיה מוקדמת ולמעט הכנסה שיקבע שר האוצר בתקנות בהסכמת שר הרווחה, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

- שינויים בכללי החבות בדמי ביטוח לאומי/בריאות לגבי חברת בית וחברה משפחתית: לפי הוראות פקודת מס הכנסה, הכנסותיה של חברת בית וחברה משפחתית מיוחסות לצורכי מס לבעלי המניות. עד התיקון הייחוס האמור לא חל לענין החבות בדמי ביטוח לאומי/בריאות כלומר, החיוב בתשלום דמי ביטוח נדחה למועד חלוקת רווחי החברה כדיבידנד לבעלי מניותיה.

כתוצאה מהתיקון נקבע, כי הכנסה שהפיקה חברה כאמור לעיל בשנת המס תחשב כאילו חולקה בסוף אותה שנת מס לבעלי המניות בהתאם לזכאותם היחסית ברווחי החברה ותחול החבות בדמי הביטוח בהתאם ובכפוף לתקרה. המוסד לביטוח לאומי פרסם הבהרה לפיה הכנסות חברה משפחתית המשויכות ליחיד שומרות על אופיין וככל שמדובר בהכנסות של חברה משפחתית, שאם היו הכנסות יחיד היו פטורות מתשלום דמי ביטוח לאומי, הרי שהכנסות אלו ימשיכו להיות פטורות מתשלום דמי ביטוח לאומי. יצוין כי החלטת המוסד לביטוח לאומי תהיה בתוקף לגבי שנת המס 2014 ואילך.

• **התיישנות חוב בביטוח הלאומי**

ביום 6 באוגוסט 2014 פורסם תיקון 159 לחוק הביטוח הלאומי, לפיו דרישות לתשלום חוב דמי ביטוח יתבצעו בתוך 7 שנים לכל היותר ממועד קיומו של החוב, בהתניות והוראות מעבר כפי שיפורט להלן:

- (1) החל מיום 1.1.2015, אם המוסד לביטוח לאומי לא שלח לחייב דרישה לתשלום חוב דמי ביטוח בדואר, ואם שלח - לא ננקטו הליכי גבייה לפי פקודת המיסים, או שלא בוצע קיזוז בתוך 7 שנים ממועד הדרישה, לא ייגבו מהחייב דמי ביטוח וכל חוב הנצמח מהם, לרבות בדרך של קיזוז. אי תשלום דמי הביטוח לא יפגע בזכויות המבוטח לקצבה או לגמלה.
- (2) הגבלת אפשרות הגבייה לתקופה של שבע שנים כאמור, לא תחול לגבי מבוטח שחלה עליו חובת רישום ולא נרשם או שלא דיווח כחוק על הכנסותיו. לגביהם תחל תקופת שבע השנים לענין התיישנות מהמועד שבו קוימה החובה, או ממועד קבלת מידע לענין החבות בדמי הביטוח מרשות המיסים לפי המוקדם.
- (3) המוסד לביטוח לאומי יוכל לגבות חובות דמי ביטוח שביום 1.1.2015 טרם חלפו 7 שנים ממועד קיומם.
- (4) המוסד לביטוח לאומי יוכל לגבות חוב דמי ביטוח שביום 1.1.2015 חלפו 7 שנים מהיווצרותו ולא לפני 1.1.1999, אם

המוסד לביטוח ישלח לחייב דרישה בדואר עד יום 30.06.2016. אם המוסד לביטוח לאומי לא שלח דרישה בדואר, או לא נקט הליכי גבייה, לא ייגבה יותר החוב וכל חוב שנצמח ממנו. אי תשלום החוב לא יפגע בזכות לגמלה או לקצבה על אף הוראות כל דין.

11. זיכוי ממס בשל לימודים אקדמאים ואחרים

החל משנת 2006 ניתנה מחצית נקודת זיכוי למסיימי לימודים אקדמאיים בשנה הקודמת. (חצי נקודת זיכוי לאחר לימודי תואר ראשון עד 3 שנות מס וחצי נקודת זיכוי לאחר לימודי תואר שני עד 2 שנות מס).

זיכוי זה ניתן גם למסיימי לימודים לתעודת הוראה או לימודי מקצוע בהיקף של 1,700 שעות. בעקבות חקיקת חוק זכויות הסטודנט בשנת 2007, הוגדל הזיכוי למסיימי לימודי תואר ראשון בלבד לנקודת זיכוי שלמה עד שלוש שנים המתחילות בשנת 2008 ואילך. סטודנט הלומד לדוקטורט ברפואת שיניים או לתואר שלישי "ישי"ר" וסיים את לימודיו בשנת 2007 ואילך, יהיה זכאי החל משנת המס העוקבת לנקודת זיכוי אחת במשך שלוש שנים, וכן לחצי נקודת זיכוי במשך שנתיים נוספות (במקום חצי נקודה למשך 5 שנים).

הזכאות כפופה להמצאת אישור הזכאות לתואר האקדמי או לתעודת הוראה/ מקצוע לפקיד השומה.

להלן טבלה המרכזת את הטבות המס:

<u>למסיימים בשנת 2007</u>		<u>למסיימים בשנים 2005 ו-2006</u>		
<u>ואילך</u>		משך תקופת	נקודות זיכוי	
משך תקופת הזיכוי	נקודות זיכוי	הזיכוי	זיכוי	
3	1	3	1/2	תואר ראשון
2	1/2	2	1/2	תואר שני
3	1	5	1/2	תואר שלישי ברפואה או ברפואת שיניים
2	1/2			
3	1/2	3	1/2	לימודי מקצוע

בתיקון 189 לפקודה מיום 14.3.2012 נקבע כי יחיד הזכאי לקבל תואר אקדמאי ראשון או שני בתחום בו נדרשת התמחות כגון: משפטים וראיית חשבון, יוכל לבחור בין ניצול של נקודות הזיכוי כפי שהיה עד כה - החל מהשנה שלאחר סיום הלימודים, לבין ניצולן החל מהשנה שלאחר שנת סיום ההתמחות. הבחירה מותנית בביצוע ההתמחות לא יאוחר מהשנה שלאחר סיום הלימודים. התיקון חל רטרואקטיבית מתחילת שנת 2012, על כל מי שטרם סיים את תקופת התמחותו בשנה זו, ובלבד שלא מימש את זכאותו לנקודות הזיכוי.

הוראת שעה בשנים 2014-2018

ביום 30 ביולי 2013 אושר החוק לשינוי סדרי עדיפויות (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013-2014), התשע"ג – 2013, במסגרתו נקבע כי נקודות הזיכוי למסיימי תואר ראשון, תואר שני, תואר שלישי בלימודי רפואה או רפואת שיניים ולימודי מקצוע למי שסיים את לימודיו בתקופה שבין ה- 1.1.2014 לבין ה- 31.12.2015 יוגבלו לנקודת זיכוי אחת או מחצית נקודת זיכוי לפי העניין לתקופה של שנה אחת בלבד בשנת המס שלאחר שנת סיום הלימודים או בשנת המס העוקבת לה על פי בחירה. חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2015-2016), התשע"ו – 2015 האריך את הוראת השעה על כל מי שסיים את לימודיו האקדמיים עד ליום 31.12.2018.

12. הכנסת עיוור ונכה 100% הפטורה ממס

הכנסה	נכות לתקופה של:	2016 (ב ש"ח)
מכל מקור	עד 184 ימים	אין פטור
מכל מקור	185-364 ימים	חלק יחסי עד לתקרה של 72,960
מיגיעה אישית	365 ימים	חלק יחסי עד לתקרה של 608,400
שלא מיגיעה אישית	365 ימים	חלק יחסי עד לתקרה של 72,960
מריבית על פיקדון שמקורו בפיצויים עבור נזקי גוף.		חלק יחסי עד לתקרה של 300,000

13. נקודות זיכוי לתושב חוץ זכאי

בהתאם לכללי מס הכנסה (נקודות זיכוי לתושב חוץ זכאי), התשס"ז-2007, תושב חוץ השוהה בישראל זכאי בשנת 2014 ל-2.25 נקודות זיכוי בגין הכנסתו מעסק, ממשלח יד או ממשכורת, וזאת בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים.

החל מיום 1.1.2015 יבוטלו כללי מס הכנסה (נקודות זיכוי לתושב חוץ זכאי), התשס"ז-2007, ולחילופין יכנסו לתוקף תקנות מס הכנסה (זיכויים לעובד זר), התשע"ה-2014 שבמסגרתן יוענקו 2.25 נקודות זיכוי לעובד (ו-2.75 נקודות זיכוי לעובדת) חוקי בתחום ה**הסיעוד** בלבד בגין הכנסות מעסק, ממשלח יד או ממשכורת, וזאת בכפוף לעמידה בתנאים הבאים:

- (1) מדובר ביחיד תושב חוץ.
- (2) שהייתו והעסקתו בישראל מותרת על פי דין.
- (3) הוא אינו "מומחה חוץ" או "מרצה אורח" כהגדרתם בתקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות שהייה לתושבי חוץ), התשל"ט – 1979.
- (4) מועסק בתחום הסיעוד.

כמו כן, בהתאם לכללים החדשים עובדת זרה חוקית המועסקת בתחום שונה מתחום הסיעוד תהיה זכאית ל-0.5 נקודת זיכוי לשנה בגין הכנסתה מעסק, ממשלח יד או משכורת.

14. הכנסות משכר דירה למגורים

כפי שיובהר להלן, לסוגיית המיסוי המתייחסת להכנסות מדמי שכירות מהשכרת דירת מגורים יכולה להיות משמעות רבה, הן ביחס לעצם החלטת הרכישה (בשים לב לשיעורי המס המופחתים על הכנסות פסיביות אלטרנטיביות, כגון ריבית) והן ביחס להיבטי המס השוטפים בגין דמי השכירות עצמם.

• סקירת המסלולים

ככלל, דמי שכירות שהפיק תושב ישראל שמקורם באחוזת בית, בקרקע או בבניין תעשייתי, חייבים במס בהתאם להוראות סעיף 2(6) לפקודת מס הכנסה (להלן- "הפקודה"). מבחינת היקף ואופן המיסוי ביחס לדמי שכירות שהתקבלו מהשכרה של דירת מגורים, עומדים בפני בעלי דירות 3 מסלולי מיסוי אפשריים: מסלול פטור, מסלול מס מופחת (10%) ומסלול מיסוי רגיל.

• מסלול מס רגיל

במקרה הרגיל, ההכנסות מדמי שכירות מצטרפות להכנסות האחרות של הנישום ומתחייבות במס בהתאם לשיעורי המס השוליים שלו. מאותן הכנסות מדמי שכירות זכאי הנישום לנכות הוצאות שוטפות שהוציא וכן פחת והפחתות, כאשר המס ישתלם על ההכנסה החייבת, קרי על הרווח.

בהתאם להוראות סעיף 8ב' לפקודה, דמי שכירות מתחייבים במס על בסיס מזומן, במועד קבלתם, אפילו היו דמי שכירות מראש. יש לציין כי מי שהכנסותיו מדמי שכירות עולות לכדי הכנסה מ"עסק", אינו זכאי לבחור את אחד ממסלולי המיסים החלופיים, קרי, מסלול מס מופחת ומסלול פטור.

• מסלול מס מופחת (10%)

סעיף 122 לפקודה מאפשר ליחיד שהייתה לו הכנסה מהשכרת דירת מגורים המשמשת למגורים, לשלם מס מוגבל בשיעור 10% על הכנסות אלו. הסעיף מתנה את שיעור המס המופחת בכך שהכנסה זו אינה הכנסה מעסק בידי המשכיר ובכך שהמשכיר משלם מקדמה בגובה 10% מדמי השכירות בתוך 30 יום מתום שנת המס.

כתנאי לשיעור המס המופחת נקבע בסעיף כי המשכיר לא יהיה זכאי לנכות פחת והפחתות, לנכות הוצאות או לנצל זיכויים או פטורים. עוד נקבע כי בעת מכירת הדירה, אם זו תהיה חייבת במס שבח, השבח יגדל בסכום הפחת שניתן היה לנכות לולא האיסור בסעיף 122, הגם שלא נוכה בפועל.

הסעיף אינו כולל מגבלה של "תקרה" והמס המופחת יחול על מלוא ההכנסות מדמי שכירות ללא מגבלת סכום ובלבד שאלו אינן הכנסות מעסק. (בפסיקה נקבע כי השכרת 24 דירות מגורים לא תחשבנה להכנסה לעסק לעומת השכרת 110 דירות מגורים שהשכרתן תחשבנה כהכנסה מעסק).

• מסלול פטור ממס

חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים)

התש"ן - 1990 ("החוק"), מאפשר, בהתקיים התנאים הקבועים בחוק, פטור ממס עד סך של 5,030 ש"ח לחודש (60,360 ש"ח לשנה), על הכנסה של יחיד מהשכרת דירת מגורים המושכרת למגורים, כאשר תקרה זו נצברת גם אם ההכנסה נובעת מיותר מדירה אחת. על מנת ליהנות מהפטור על פי החוק, על הדירה להיות מושכרת ליחיד (או לחבר בני אדם שאושר על ידי שר האוצר), עליה לשמש למגורים בפועל והמשכיר צריך שיהיה בידיו מסמך בחתימת השוכר לפיו הדירה משמשת לו למגורים בלבד. אף במסלול זה נקבע, כי בעת מכירת הדירה, אם זו תהיה חייבת במס שבח, השבח יגדל בסכום הפחת שניתן היה לנכות, הגם שלא נוכה בפועל זאת החל מיום 27/2/2007.

במקרה שההכנסות מדמי שכירות עולות על תקרת הפטור, כל שקל נוסף מעל לתקרה זו מפחית את התקרה בשקל. אם למשל ההכנסה החודשית הינה 5,400 ש"ח בחודש, כי אז תקרת הפטור תופחת ב-370 ש"ח ל - 4,660 ש"ח וכל ההכנסה העודפת, קרי 740 ש"ח, תמוסה לפי שיעורי המס השולי (המגיע השנה ל-50%). בדוגמא זו, סכום המס במסלול הפטור (כ-370 ש"ח) נמוך מסכום המס במסלול המופחת (540 ש"ח).

• השוואת מסלולים

הפרשנות המקובלת של הוראות הפטור, לפי רשויות המס, הינה שלא ניתן לנצל את הפטור בגובה התקרה ואת יתרת ההכנסה מדמי שכירות, אף אם מקורה בדירות אחרות, לייחס למסלול המיסוי המופחת. לפיכך מסלול הפטור עדיף למי שברשותו דירת מגורים או דירות מגורים שדמי השכירות המגיעים מהם אינם עולים משמעותית על התקרה בחוק. באותם מקרים בהם דמי השכירות עולים על תקרת הפטור וכאשר ההוצאות השוטפות אינן משמעותיות, ישנה עדיפות למסלול המס המופחת (10%), על פני שני המסלולים האחרים, לפחות ברמת המיסוי השוטף. מסלול המיסוי הרגיל הינו אטרקטיבי באותם המקרים שבהם לבעל הנכס הוצאות שוטפות המפחיתות באופן משמעותי את ההכנסות החייבות מהשכרת הנכס (פחת, תיקונים שוטפים, מימון מוכר ועוד). יש לשים לב כי השבחות של הנכס בכל מקרה אינן מותרות בניכוי באופן שוטף כי אם באמצעות פחת, כאשר יתרת ההוצאה תוכר כניכוי מהשבח במועד המכירה, (ביחס למכירת דירה החייבת במס שבח).

בשלב מכירת הדירה, הרי שאם מכירת הדירה תתבצע בפטור ממס שבח, כי אז להוראה המייחסת ניכוי פחת תיאורטי בעת חישוב השבח, אין השפעה מעשית.

ההחלטה על רכישת דירה והשכרתה למגורים, כאפיק השקעה, תלויה, בנוסף למשתני שוק כגון עליית ערך הדירה, עלויות אחזקה, רכיב הסיכון ועלויות מימון, גם בשיקולי מס, מהם "פנימיים" כגון

מיסוי הכנסות השוטפות ומיסוי הרווח במכירה, ומהם "חיצוניים", כגון שיעור המס על הכנסות אלטרנטיביות. תכנון נכון של היבטי המס עשוי לסייע בהשאת הרווחים בגין הנכס הספציפי ואף להשפיע על כדאיות ההשקעה עצמה.

15. שיעורי מס רכישה

- **מדרגות מס הרכישה שיחולו לגבי דירת מגורים הנרכשת בתקופה מיום 16/1/2016 ואילך על ידי יחיד תושב ישראל אשר הדירה הנרכשת מהווה את דירתו היחידה יהיו כדלקמן:**

על חלק השווי שאינו עולה על 1,600,175 ₪ - 0%

על חלק השווי שבין 1,600,176 ₪ לבין 1,898,005 ₪ - 3.5%

על חלק השווי שבין 1,898,006 ₪ לבין 4,896,615 ₪ - 5%

על חלק השווי שבין 4,896,616 ₪ לבין 16,322,055 ₪ - 8%

על חלק השווי העולה על 16,322,056 ₪ - 10%

- **לגבי דירת מגורים הנרכשת על ידי יחיד שאינה דירתו היחידה בתקופה החל מיום 16/1/2016 ואילך:**

על חלק השווי שאינו עולה על 4,896,615 ₪ - 8%

על חלק השווי העולה על 4,896,616 ₪ - 10%

- **לגבי רכישת זכות במקרקעין על ידי "עולה" לשם מגורים או עסק בתקופה מיום 16.1.2016:**

על חלק השווי שאינו עולה על 1,734,225 ₪ - 0.5%

על חלק השווי העולה על 1,734,226 ₪ - 5%

במידה והעולה רוכש דירת מגורים יחידה הוא זכאי להקלות הניתנות ברכישת דירת מגורים יחידה.

- **לגבי רכישת זכות במקרקעין לצורך יסוד משק חקלאי או קיומו בתקופה מיום 16/1/2016:**

על חלק השווי שאינו עולה על 354,710 ₪ - 0.5%

על חלק השווי העולה על 354,710 ₪ - 5%

- **לגבי רכישת זכות במקרקעין שהינה מגרש/ מלאי עסקי/ בניין שאינו דירת מגורים בתקופה מיום 01.08.2013: 6% על מלוא סכום הרכישה.**

16. הכנסות מהימורים, מהגרלות ופרסים

הכנסה מהשתתפות בהימורים, בהגרלות או בפעילות נושאת פרסים בידי תושב ישראל שהופקה או נצמחה בישראל או בחו"ל, וכן רווח של תושב חוץ ממקור בישראל, יתחייבו במס בשיעור של 30% מיום 1.1.2014 ואילך וזאת ללא זכאות לפטור, הנחה, ניכוי, זיכוי או קיזוז כלשהם, למעט הוצאות הכרוכות בהכנת הדוח השנתי. הפסדים מהימורים לא יוכרו כהפסדים. על אף האמור לעיל, יחול פטור ממס אם הסכום שהתקבל מהימור אחד, הגרלה אחת או פרס אחד פחת מ-49,560 ₪. אם הסכום האמור עלה על 49,560 ₪ ופחת מ-99,120 ₪,

יהיה הסכום הפטור 49,560 ₪ בניכוי ההפרש שבין הסכום שהתקבל ל-49,560 ₪.

17. פטור ממס בגין מלגה שניתנה לסטודנט או לחוקר בתקופת לימודיו

סעיף 9 (29) לפקודה מעניק פטור ממס בגין מלגה שנתנה לסטודנט או לחוקר בתקופת לימודיו במוסד לימוד ומחקר. סכום הפטור המוענק לחוקר מוגבל לתקרה שנתית של 97,000 ₪. בהתאם לתיקון, מענק, פרס או פטור מתשלום שניתן לסטודנט או לחוקר, במישרין או בעקיפין, באופן חד פעמי או עתי, בתקופת לימודיו, יהיו פטורים ממס ובלבד שניתנו בתקופת הלימודים ולא ניתנת בעדם כל תמורה מצד הסטודנט או החוקר (לרבות התחייבות ליתן שירות כלשהו למוסד הלימוד והמחקר או למילוי תפקיד במוסד הלימוד והמחקר).

18. חישוב נפרד לבני זוג בעסק משותף - תיקון 199 לפקודה

ביום 30 בדצמבר 2013 אושר תיקון 199 לפקודה, אשר לפיו יתאפשר חישוב מס נפרד לבני זוג שקיימת תלות בין מקורות ההכנסה שלהם, העובדים בעסק משותף בהתקיים מספר תנאים, החל מיום 1.1.2014 ואילך. התיקון בא לתקן עיוות מס מוכר שהביא לנטל מס מוגדל על בני הזוג. עובר לתיקון, הותר חישוב מס נפרד לבני הזוג בשל הכנסה מיגיעה אישית, רק כאשר הכנסות בני הזוג האחד באה ממקור שהוא בלתי תלוי במקור ההכנסה של בן הזוג השני. לאחר התיקון וכפוף לכך שיתקיימו התנאים שנקבעו בו, שונה נוסח סעיף 66 (ד') לפקודה כך שבנוסחו החדש מאפשר חישוב מס נפרד לבני זוג שקיימת תלות בין מקורות ההכנסה שלהם בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- א.** יגיעתו האישית של כל אחד מבני הזוג נדרשת לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף.
- ב.** כל אחד מבני הזוג מקבל הכנסה התואמת את תרומתו לייצור ההכנסה ממקור ההכנסה המשותף ועומדת ביחס ישיר לתרומתו לייצור ההכנסה כאמור. מומלץ לבצע עבודה כלכלית לבחינת סבירות ההכנסות.
- ג.** אם ההכנסה מופקת בבית המגורים של בני הזוג נדרש שבית המגורים ישמש, דרך קבע, את מקור ההכנסה המשותף ומרבית פעילות מקור ההכנסה האמור נעשה בבית המגורים.

בנוסף, התיקון מבטל את סעיף 66 (ה') לפקודה אשר אפשר חישוב מס נפרד לבני זוג גם במצבים שבהם קיימת תלות בין מקורות ההכנסה שלהם עד לתקרה של 49,680 ₪ לשנה (תקרה ל-2013).

19. מס הכנסה שלילי

ביום 27.12.2007 פורסם ברשומות חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מס הכנסה שלילי), תשס"ח

- 2007, במסגרתו נקבעו תנאי הזכאות למענק מס הכנסה שלילי אצל עובדים שכירים ועצמאיים.

משנת 2012 ואילך (לגבי תביעות בעד חודשי עבודה בשנות המס 2011 ואילך) יחול החוק על כל עובד (שכיר) ו/או עצמאי ללא תלות במקום מגוריו.

במסגרת החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2011 נקבע כי החל משנת 2013 (לגבי מענקים שישולמו בעד חודשי עבודה בפועל בשנת 2012 ואילך) יינתן מענק מוגדל בשיעור 150% לאחד מאלה:

- עובדת (שכירה או עצמאית) שהיא אם לילד אחד או יותר.
- עובד (שכיר או עצמאי) שהוא אב במשפחה חד הורית לילד אחד או יותר שילדיו נמצאים אצלו וכלכלתם עליו.

באתר רשות המיסים קיים סימולאטור לבדיקת זכאות וחישוב סכום המענק לקבל בגין מס הכנסה שלילי.

התשלום בגין מס הכנסה שלילי מועבר ישירות מרשות המיסים לחשבונות הבנק של המוטבים.

ב. הוצאות שונות

הערות	תקרה לשנת 2016 ש"ח	סוג ההוצאה
כעקרון לא מוכרות הוצאות בשל אירוח במסעדות בארץ למעט ניכוי הוצאה סבירה לאירוח אדם מחו"ל. כיבוד לעובדים אינו מותר בניכוי.	80% מההוצאות שהוצאו לכיבוד קל ב"מקום העיסוק". כ"כיבוד קל" ייחשבו שתייה קרה וחמה, עוגיות וכיו"ב הניתנים לאורח, המבקר במקום העסק לצרכים עסקיים. לא יכללו בגדר "כיבוד" ארוחות הניתנות לאורח, גם לא ארוחות עסקיות.	כיבודים במקום העסק
אם המתנה ניתנה לאדם מחו"ל - עד \$15 לאדם לשנה	210	מתנות לספקים ולקוחות בשל קשר עסקי (לאדם)
עפ"י חוזר מס הכנסה	210	מתנות לעובדים לרגל אירוע אישי (לאדם)
לפי הנחיות נציבות מס הכנסה לא יעלה הניכוי על מחצית מהכנסתו החייבת של העובד לפני הניכוי.	320	הוצאות שהייה בארץ לעובד - "מומחה" חוץ" המוזמן מחו"ל (ליום).
	עד סך של 23,600 ש"ח לשנה - תותר 80% מההוצאה או חלק ההוצאה העולה על 2,400 ש"ח, לפי הנמוך. מעל סך של 23,600 ש"ח לשנה - תותר חלק ההוצאה העולה על 4,700 ש"ח.	טלפון עסקי במקום המגורים

סוג ההוצאה	תקרה לשנת 2016 ש"ח	הערות
ביגוד והנעלה	יותר בניכוי 80% מהוצאות רכישת ביגוד המשמש לעבודה והתקיים בו אחד מאלה: - ניתן לזהות את הביגוד כשייך לעסק. - קיימת חובה חוקית ללבוש את אותו ביגוד. לגבי הוצאות ביגוד שלא ניתן לעשות בו שימוש מעבר לעבודה כל ההוצאה תותר בניכוי.	
טלפון נייד המשמש לצורכי העסק	לא יותר בניכוי הוצאות בסך 1,260 ש"ח לשנה, או מחצית מההוצאה לפי הנמוך בהם.	105 ש"ח לחודש

הוצאות נסיעה לחו"ל

ההגבלה	פירוט ההוצאה
מותרות מלוא ההוצאות מותרות ההוצאות עד לגובה מחיר כרטיס במחלקת עסקים באותה טיסה.	א. הוצאות לרכישת כרטיסי טיסה: (1) במחלקת תיירים או עסקים (2) במחלקת ראשונה
מותרות מלוא ההוצאות אך לא יותר מ- \$267 ללינה. עד וכולל \$117 ללינה – מותרות מלוא ההוצאות. מעל \$117 ללינה מותרות הוצאות בשיעור 75% מהן אך לא פחות מ- \$117 ללינה ולא יותר מ- \$200. מותרות מלוא ההוצאות אך לא יותר מ- \$117 ללינה.	ב. הוצאות לינה ("הוצאה לינה מוכרות") (1) בנסיעה שכללה עד וכולל 90 לינות: (א) 7 לינות ראשונות (ב) מהלינה השמינית ואילך (2) בנסיעה שכללה יותר מ-90 לינות (לעניין מנין מספר הלינות – שתי נסיעות או יותר שביניהן הייתה שהייה רצופה בישראל של פחות מ-14 יום – ייחשבו לנסיעה אחת).
עד \$75 לכל יום שהייה עד \$125 לכל יום שהייה	ג. הוצאות שהייה אחרות: (*) (1) אם נדרשו הוצאות לינה (2) אם לא נדרשו הוצאות לינה
עד \$669 לחודש לכל ילד (הנציב רשאי לאשר יותר בהתחשב במקום המגורים ובתנאי הלימוד).	ד. הוצאות חינוך בחו"ל בשל ילדים שטרם מלאו להם 18 שנים בשנת המס – אם השהייה בחו"ל הייתה בתקופה רצופה העולה על 10 חודשים.
הוצאות השכירות בפועל אך לא יותר מ- \$59 ליום. (כולל דלק)	ה. הוצאות שכירת רכב בחו"ל:
מותרות מלוא ההוצאות כנגד קבלות.	ו. הוצאות עסקיות אחרות כגון: טלפונים, אירוח ספקים או לקוחות

(*) קביעת מס הכנסה מחודש נובמבר 2005 קובעת רשימת מקומות בהם יותר בניכוי 125% מסכומי הוצאות הלינה והשהייה הרגילות המוכרות בניכוי. (בשל יוקר המחייה במקומות אילו).

הוצאות לינה בישראל

1. לגבי הוצאות לינה שהוציא נישום בישראל, במרחק העולה על 100 ק"מ ממקום עיסוקו העיקרי או מקום המגורים: הוצאות יוכרו עד לתקרה המתייחסת להתרת הוצאה בשל לינה בחוץ לארץ החל מהלינה השמינית (לינה שעלותה נמוכה מ-117\$ - כל ההוצאות, לינה שעלותה גבוהה מ-117\$ תותר 75% מההוצאה בלבד אך לא פחות מ-117\$ ולא יותר מ-200\$ והכל בשקלים חדשים לפי השער היציג של הדולר כפי שפורסם לאחרונה לפני מועד הלינה). בהוצאות הלינה יכללו הוצאות בגין ארוחת בוקר הכלולה במחיר הלינה.
2. לינה במרחק של פחות מ-100 ק"מ ממקום העיסוק העיקרי או מקום המגורים לא תותר בניכוי כלל, זולת אם שוכנע פקיד השומה שהלינה היתה הכרחית לייצור ההכנסה של הנישום.
3. הוצאות אילו לא יחולו על הוצאות לינה שהוציא הנישום במסגרת השתתפות בכנס בתחום עיסוקו.
4. החל משנת 2011 לא ניתן לתבוע הוצאות אש"ל.

הוצאות רכישת ביטוח בגין אובדן כושר עבודה

עובד שכיר שמעסיקו אינו רוכש עבורו פוליסה או עצמאי, ההכרה בהוצאה תהיה בשיעור של עד 3.5% מההכנסה החייבת של השכיר או העצמאי (ולא יותר מ-2.5 פעמים השכר הממוצע במשק - 23,660 ₪ בחודש), משמע עד 9,937 ₪ לשנה.

לגבי מעסיק - תוכר הוצאה בגובה של עד 3.5% מההכנסה המבוטחת עד תקרה של 2.5 פעמים השכר הממוצע (23,660 ₪ בחודש, פרמיה מרבית של 828 ₪ לחודש). אולם, אם משלם המעסיק גם לקופת גמל לקצבה מעל 4% עבור עובדו, תופחת התקרה המקסימלית להכרה בהוצאה עבור אובדן הכושר בסכום ההפרש שבין התשלום בפועל לקופת הגמל ו-4%.

הוצאות לימודים

סעיף 32 (15) לפקודה קובע כי לא יותרו בניכוי הוצאות לימודים, לרבות הוצאות לרכישת השכלה אקדמית או לרכישת מקצוע, ולמעט הוצאות השתלמות מקצועית, שאינה לרכישת השכלה או מקצוע כאמור, לצורך שמירה על הקיים.

הוצאות ניכוי השגחה בגין ילדים והוצאות שאינן כרוכות באופן טבעי בתהליך הפקת ההכנסה ומתן נקודות זיכוי בגין ילדים

ביום 31.7.09 התקבל בכנסת תיקון 170 לפקודת מס הכנסה. תיקון זה קובע בין היתר כי לא יותרו בניכוי הוצאות שאינן משתלבות בתהליך הטבעי של הפקת ההכנסה ובמבנהו הטבעי של מקור ההכנסה, לרבות הוצאות נסיעה אל מקום העבודה ובחזרה ממנו והוצאות שהוצאו לשם טיפול בילד או השגחה עליו או לשם טיפול באדם אחר או השגחה עליו.

במסגרת תיקון 170 לפקודה נקבע כי החל משנת 2012 ואילך תינתן נקודת זיכוי נוספת (מעבר לנקודות הזיכוי המגיעות לאשה בגין ילדים) בעד כל ילד משנת המס שלאחר שנת לידתו ועד לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים להורה במשפחה חד הורית, וכן לאשה על הכנסתה מיגיעה אישית. כמו כן, במסגרת תיקון 187 לפקודה נקבע כי יינתנו נקודות זיכוי לכל האבות לילדים (למעט אלו הזכאים לנקודות זיכוי מאחר והם חיים בנפרד והילדים בחזקתם) וכן לכל הורה שבן זוגו נפטר או שילדו רשום במרשם האוכלוסין ללא פרטי ההורה השני כדלקמן:

- נקודת זיכוי בשנת לידתו של הפעוט ובשנת המס בה מלאו לו שלוש שנים.
- שתי נקודות זיכוי בשנת המס שלאחר שנת לידתו של הפעוט ובשנת המס שלאחריה.

תשלומי קצבה לבעלי שליטה

במסגרת תיקון 190 לפקודה, והחל משנת 2012, בוטלה הגבלת התרת ניכוי ההוצאה בגין תשלומים שמשלמת חברת מעטים לקצבה עבור חבר בעל שליטה העובד כשכיר בחברה. לפיכך, בשנת 2016 תשלומים אילו יותרו בניכוי עד לשיעור של 7.5% מ-2.5 פעמים השכר הממוצע במשק, כשיעור המוכר לעובד שכיר רגיל (הפקדות מעביד לקצבה בסך של 21,294 ₪ לשנה). עם זאת, הגבלת הניכוי למרכיב הפיצויים לא בוטלה, ולפיכך, בגין מרכיב הפיצויים ניתן יהיה לנכות כהוצאה עד סך של 12,230 ₪ בלבד.

דמי חבר ודמי טיפול

בתיקון לתקנות מס הכנסה מיום 18.1.2012 נקבע כי יותרו בניכוי 50% מתשלום דמי טיפול ששילם עובד משכרו, ולגבי עובד ששילם דמי חבר יותרו 50% מסכום דמי הטיפול שהיה משלם אותו עובד אילו היה מחויב בדמי טיפול. תחולת התיקון הינה מיום 1.1.2011.

ביום 16.12.2013 פרסמה רשות המיסים בישראל חוזר בנושא ניכוי מס במקור ממשכורת של עובד המשלם דמי חבר או דמי טיפול, לפיו, החל מיום 1.1.2013 ולמשך 10 השנים הבאות, קרי עד ליום 31.12.2022 יוכר כהוצאה סכום נוסף בשיעור של 40% (כלומר סה"כ-90%) מדמי הטיפול ששילם העובד לארגון העובדים היציג.

עלויות קשורות באתרי אינטרנט

על פי הוראות חוזר מס הכנסה 15/2002 יטופלו ההוצאות הקשורות באתרי אינטרנט כלהלן:

1. עלויות הקשורות בשמות המתחם - הוצאות הונית שאינן ברות הפחתה.
2. עלויות ראשוניות להקמת אתר אינטרנט - הוצאות הונית, נכסים אלו הינם ברי פחת בשיעור של 33% לשנה.
3. עלויות פרסום אתרי אינטרנט - דומה להוצאות פרסום אחרות, כלומר ההוצאות תותרנה בניכוי במהלך התקופה שבה הוצאו.

4. תפעול שוטף של אתרי אינטרנט – ההוצאות תותרנה בניכוי במהלך התקופה לה הן מתייחסות.
5. עלויות שינוי אתר אינטרנט - יש לאתר רכיבים המקנים יתרון מתמיד לבעל האתר, ולהוונם לנכסים כתוכנה חדשה, עלות שאר הרכיבים תותר בניכוי במהלך התקופה אליו היא מתייחסת.

ניכוי השקעה במניות חברות תעשייה עתירות ידע (חוק האנג'לים)

במסגרת חוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א – 2011 נקבעה הוראת שעה שמטרתה לעודד פעילות של חברות העוסקות בתעשיות עתירות ידע באמצעות התרת ההשקעה במניותיהן כהוצאה. בפרק זה של החוק המקורי נכללו הטבות מס כדלקמן:

- לגבי משקיע יחיד – התרת עלות השקעה של עד 5 מיליון ₪ במניות של חברת מטרה, כהוצאה בידי משקיע יחיד על פני שנה עד שלוש שנים, חלק זה מכונה גם "**חוק האנג'לים**".
- לגבי משקיע שהוא חברה – עידוד השקעה של חברות ישראליות גדולות/ בינוניות בחברות ישראליות קטנות, שעיסוקן בתחום תעשיות עתירות הידע, באמצעות ניכוי חלק מההשקעה במניות על פני חמש שנים.

ביום 20 בינואר 2016 פורסם תיקון לחוק במסגרתו בוצעו השינויים הבאים:

- מתן הטבות להשקעה בחברת מטרה או חברה מתחילה גם לשותפות בין יחידים שהוקמה במיוחד למטרה זו, ולא רק ליחידים.
- הארכת תוקף הוראת השעה להשקעות יחיד או שותפות בין יחידים בחברת מטרה עד 31.12.2019.
- מתן הטבות גם להשקעות של יחיד או שותפות בין יחידים במסלול חדש נוסף של "**חברה מתחילה**", החל מיום 1.1.2016 ועד 31.12.2019.
- קביעת הגדרה למונח חדש "מועד השקעה".
- הארכת תוקף הוראת השעה של הטבות למשקיע שהוא חברה עד ליום 31.12.2019.

הכרה בחובות אבודים

הוצאות בגין חובות אבודים יותרו בניכוי כהוצאות לצרכי מס רק אם יוכח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי החובות הפכו רעים בשנת המס. לפיכך, ראוי להיערך לביצוע פעולות לגביית החובות כגון: פנייה לעורכי דין לשם הגשת תביעות משפטיות וכיוצא באלה. במקרים בהם סכום החוב נמוך, יש להוכיח כי הסיכוי לגביית החוב נמוך ביותר וכי סכום ההוצאות שתוצאנה לשם גביית החוב יעלו על סכום החוב. מומלץ לאסוף ראיות התומכות בפעולות שבוצעו לגביית החובות האבודים והבעייתיים. מוטב להגיע להסכם עם החייבים עד ליום 31 בדצמבר 2016 וזאת לצורך התרת ההוצאה בשנת המס הנוכחית ולא בשנים הבאות.

לעניין מע"מ, נקבעו בפרשת אלקה (ע"א 2112/95) חמישה תנאים מצטברים אשר בהתקיימם יוחזר מס עסקאות ששולם בגין חוב אבוד (1) בוצעה עסקה. (2) הוצאה חשבונית. (3) מס העסקאות בגין החשבון שולם. (4) המוכר או נותן השירות לא קיבל את התמורה. (5) החוב הפך לחוב אבוד.

בקשר לתנאי החמישי, אין די בהודעת החייב שלא יוכל לשלם את חובו, אלא יש להוכיח, להנחת דעת מנהל מע"מ, כי לא ניתן לגבות את החוב והוא אחד מהחובות המפורטים להלן:

- (1) חוב של חייב שננקטו נגדו הליכי חדלות פירעון.
- (2) העוסק נקט בהליכי הוצאה לפועל נגד החייב שהינם סבירים בנסיבות העניין.
- (3) חוב שנמחק במסגרת הסכם נושים ואושר בפסק דין סופי ע"י בית משפט.
- (4) מקרים נוספים:

- החייב נפטר ואין בעיזבונו נכסים הניתנים למימוש.
- החייב עזב את ישראל ואין לו נכסים הניתנים למימוש.
- כשמדובר בחוב שאיננו בסכומים גבוהים, רשאי הממונה האזורי להכיר בחוב כאבוד בהתקיים שלושה תנאים מצטברים: עלות גביית החוב גבוהה מסכום החוב, העוסק נקט בהליכים סבירים לגביית החוב שלא צלחו; ומרבית העסקאות של העוסק הן עם לקוחות שאינם רשומים כ"עוסק".

יש להגיש למנהל מע"מ הודעה בכתב שתוגש לאחר שחלפו שישה חודשים מהמועד בו הוצאה חשבונית המס שבשלה נוצר החוב וכל עוד לא חלפו שלוש שנים מאותו מועד.

השקעות סוף שנה בסרטים, חיפושי נפט, מחקר ופיתוח

ככלל אנו ממליצים להימנע, במידת האפשר, מלהשקיע בסרטים, בחיפושי נפט, ובמחקר ופיתוח (בסכומים חריגים) כאשר המטרה הינה הקלת נטל המס בלבד. יש לתת את הדעת לכך שהצגת השקעות כמו השקעות בסרטים בדוח האישי המוגש למס הכנסה גורמת לבדיקה מעמיקה יותר בתיק הנישום וכן עשויות להיות בעיות בהכרה בהוצאות. לכן, יש לשקול היטב את עצם ההשקעה באפיקים אלה. לקוח המעוניין להשקיע באפיקים אלה יפנה למשרדנו לקבלת הנחיות מפורטות.

ג. הנחיות ללקוחות המנהלים את ספרי הנהלת החשבונות על פי בסיס מזומן

אם הדוח על הכנסותיך נערך על פי בסיס מזומן (להבדיל מבסיס צבירה) מן הראוי שתדאג לעשות את כל התשלומים המהווים הוצאה מוכרת עוד לפני ה-31 בדצמבר. תשלומים שלא נעשים בפועל עד לתאריך זה לא ניתן יהיה לנכות מההכנסה החייבת במס בשנה זו. בעסק הפועל על פי בסיס מזומן חלים הכללים הבאים:

1. כספים (הכנסות) המתקבלים החל מ-1.1.2017 ואילך לא ייחשבו כהכנסה בשנת המס 2016. לפיכך דחיית הכנסות שיתקבלו בפועל אחרי 31.12.2016 תקטין את חבות המס. יש לשים לב כי שיפטינג ללא בסיס כלכלי עלול להיתפס כעסקה מלאכותית על כל המשתמע מכך.

2. הוצאות שהוצאו לצורך "יצור ההכנסה" (הקשורות והדרושות לעסק) עד 31 בדצמבר 2016 ואשר שולמו בפועל, יוכרו כהוצאה על פי מועד התשלום.

הוצאות שישולמו בפועל ב-1.1.2017 ואילך יוכרו כהוצאה רק בשנת המס 2017.

תשלום בפועל פירושו הוצאה שהתשלום בגינה נפרע מחשבון הבנק של העסק עד וכולל 31.12.2016.

מסירת צ'ק דחוי לא תחשב כתשלום !

כל האמור לעיל מתייחס, כמובן, לתשלומים בגין הוצאות עסקיות ולא בגין הוצאות פרטיות או רכוש.

להלן תשלומים לדוגמא:

- משכורות לעובדים, בונוסים, תוספות נלוות לשכר (אובדן כושר עבודה, קצבה, קרן השתלמות), ביטוח לאומי, ניווי מס הכנסה ועוד.
- מיסי עירייה
- ביטוחים (עסק ורכב).
- אחזקת משרד, ציוד משרדי.
- שכר דירה
- ספרות מקצועית, השתלמות מקצועית.
- דפוס - חשבונות, קבלות, ניירת וכדו'.
- דמי שרות וביטוח בגין מחשבים וציוד משרדי אחר.
- פרסום ואביזרי פרסום.

3. מיסוי חברות נותנות שירותים

בשנת 2012 פרסמה רשות המיסים את הוראת ביצוע 8/2012 בנושא "בסיס דיווח לצרכי מס - מזומן או מצטבר". בהתאם להוראת הביצוע, כאשר חברה עורכת את דוחותיה הכספיים החשבונאיים על בסיס מצטבר, לא ניתן יהיה לשנות את בסיס הדיווח בדוח ההתאמה לצרכי מס לבסיס מזומן. הנחיה זו חלה ביחס לדוחות המס החל משנת 2012 ואילך.

בינואר 2014 פורסם תקן חשבונאות מספר 34 שעניינו הצגה של הדוחות הכספיים. התקן קבע, בין היתר, כי ישויות רשאיות לערוך את דוחותיהם הכספיים על בסיס מזומן, מקום שבו הפרקטיקה המקובלת מאפשרת דיווח כספי דומה.

ד. מיסוי חברות ויחידים - פעולות היערכות מיוחדות לקראת תום שנת המס

לקראת תום שנת המס נודעת חשיבות מיוחדת למועד הנכון של ביצוע פעולות מסוימות מבחינת קביעת חבות המס לשנת המס

2016. במידת הצורך יש לפנות להתייעצות למשרדנו בכל נושא ספציפי.

להלן מתוארים בתמצית עיקרי הנושאים שיש לבחון כאמור.

1. הכנסות

1.1 עיתוי בצוע עסקאות - לפני או אחרי תאריך המאזן - 31.12.2016 (תכנון מחזור ורווח; מכירת מלאי מת וכיוצא בזה).

1.2 חיובי ריבית לפי סעיף 3 (ט') ו-3(י) לפקודה.

1.3 קביעת מועד תקבול דמי שכירות מראש (לפי סעיף 8ב').

1.4 כאשר נוצר השנה הפסד הון ממכירת מכונות וציוד ומתוכננת רכישה של מכונות וציוד בשנים הבאות, כדאי לשקול ולהקדים את הרכישה לשנה הנוכחית כדי לנצל את ההטבות שבסעיף 27 לפקודה (הפיכת הפסד הון להפסד פירותי).

1.5 באם נוצר השנה רווח הון ריאלי ממכירת נכס בר פחת, ניתן לשקול לדחות את רווח ההון, באמצעות רכישת נכס בר פחת אחר המחליף את הנכס הנמכר, והכול בכפוף לאמור בסעיף 96 לפקודה.

1.6 כאשר קיימים הפסדים עסקיים שוטפים - יש לשקול הקדמת הכנסות שאינן בהכרח הכנסות מעסק (כגון: דמי שכירות מראש, משיכת פיצויים מקופת גמל וכיו"ב לשם קיזוזן מההפסדים השוטפים), זאת מאחר והפסד שנוצר מפעילות עסקית בשנת המס ניתן לקיזוז כנגד כל הכנסה, לעומת הפסד מועבר מעסק שניתן לקיזוז בשנים הבאות רק כנגד רווח בעסק או כנגד רווח הון בעסק.

1.7 "עבודות ממושכות" וקבלנים (לפי סעיף 8א') :

1.7.1 קביעת שעור הבצוע של "עבודה ממושכת" בהתחשב בהוראות לפיהן ביצוע בשיעור 25% לפחות מחייב דווח על רווח; ביצוע של 50% לפחות מתיר קיזוז הפסד.

1.7.2 לגבי קבלן בונה - קביעת המועד בו יראו בנין שנבנה כ"בנין ראוי לשימוש" - מועד המחייב דווח על ההכנסה / הכרה בהפסד.

2. ניכויים וזיכויים המותרים על פי "בסיס מזומנים" :

2.1 השלמת תשלומים בשל הוצאות נלוות לשכר (אובדן כושר עבודה, קופ"ג לקצבה, קרן השתלמות).

2.2 השלמת תשלומים בגין פיצויי פרישה - לשנה השוטפת לרבות עדכון בגין תוספת שכר בשל שנים קודמות.

2.3 הקדמת תשלום פיצויים למפוטרים מכספי החברה, פדיון חופשה, דמי הבראה וכיוצא בזה.

2.4 הקדמת תשלומים שונים (ספרות מקצועית, השתלמויות, צרכי משרד, תיקונים והחזקה וכיוצא בזה).

2.5 תשלום הוצאות לתושבי חוץ עד סוף השנה או לחילופין תשלום הניכוי במקור לא יאוחר משלושה חודשים לאחר תום שנת המס

- (והעברתם לפקיד השומה תוך 7 ימים מיום הניכוי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מתום שנת המס).
- 2.6** תשלומים בשל הוצאות מחקר ופיתוח.
- 2.7** תשלום דמי פינוי.
- 2.8** רכישת קופות רושמות.
- 2.9** תשלומים בשל תרומות למוסדות מוכרים.
- 2.10** תשלום דיבידנד ושיקולים לגבי המקורות לחלוקה.

3. תשלומי מס

- 3.1** חברות הצופות כי תסיימנה את השנה בהפסדים או בהכנסות הנמוכות מהצפי לתחילת השנה (לפיו שולמו המקדמות) יכולות להגיש בקשה לביטול/ הקטנת המקדמה, בצירוף דוח רווח והפסד משוער לתקופה שעד ליום 31.12.2016.
- 3.2** השלמת מקדמות בשל הוצאות עודפות שיחשבו כמס ששולם על חשבון השנה השוטפת.
- 3.3** לחברות הצופות חבות מס נוספת מעבר לתשלומי המס השוטפים (מקדמות שוטפות, ניכויים במקור ומקדמות בשל הוצאות עודפות), מומלץ בכפוף לבדיקה כלכלית, לשלם את יתרת חוב המס עד 31 בינואר 2017, ללא חיוב הפרשי הצמדה וריבית (4% או במהלך פברואר תוך תשלום מחצית הפרשי ההצמדה והריבית או במהלך מרץ תוך תשלום 75% מהם).
- 3.4** לשקול תשלומי מענקים על מנת להקטין את הרווח ובכך להקטין את הפרשי ההצמדה והריבית המוטלים ממחצית שנת המס בשל הפחתת מקדמות בלתי מוצדקת (לפי סעיף 190(א) (2)).
- 3.5** התאמת המחזור שדווח לצרכי תשלום מקדמות למחזור בפועל והשלמת ההפרשים בדוח דצמבר.
- 3.6** התאמת המחזור ודווח כנ"ל לצרכי מס ערך מוסף.

4. שונות

- 4.1** חובת הודעה בכתב ומראש לפקיד השומה על עריכת מפקד המלאי, אם הוא מתבצע במועד שהוא יותר מ- 10 ימים ועד חודש לפני או אחרי יום המאזן; האמור כאן אינו חל על מלאי המתנהל בספר תנועות מלאי באופן המאפשר קביעת יתרות ואשר כל פריט בו נפקד לפחות אחת לשנה ונשלחה הודעה בתחילת שנת המס לפקיד השומה על בחירת שיטה זו.
- 4.2** חיוב עובדים וספקי שירותים בריבית בשל הלוואות שנתנו להם (לפי סעיף 3(ט') בחשבונות הכוללות מס ערך מוסף).
- 4.3** סיום הטיפול בחובות מסופקים עסקיים ותביעות כספיות שנויות במחלוקת, מוקדם ככל האפשר עד תום שנת המס, לשם התרתם השנה.
- 4.4** בדיקת האפשרות לדרוש חזר מע"מ בגין חובות אבודים.
- 4.5** בדיקת סוג פנקסי החשבונות שיש לנהל מתחילת שנת המס 2017 באם חלו שינויים בפעילות העסק (מחזור, מספר עובדים).

4.6 השלמת פרטי דיווח על תשלומים וניכויים במקור (לפי סעיפים 161, 166 - או 171) לגבי: סכום התשלום (לרבות בגין תשלומים שלא נוכה מהם מס במקור), סכום הניכוי, שם מקבל התשלום, מענו ומספר תעודת הזהות ובחבר בני-אדם - מספר מזהה אחר בצורה מדויקת - כדי למנוע אי התרת הסכומים כהוצאה (לפי סעיף 32א').

4.7 סוף שנת המס היא העת בה בעלי חברות צריכים להכריע כיצד להגדיר את אופי המשיכות שביצעו מהחברה במשך השנה. לא אחת קורה שבעלי מניות משכו כספים בסכומים גבוהים מהחברה שבשליטתם ופקיד השומה מחייב אותם במס בגין משיכות אלו בטענה שהמשיכות הן "שימוש כשכר או דיבידנד". כדי לא ליפול במלכודת מס שכזו, על מנת שמשיכה תיחשב כהלוואה עליה להראות סממנים של הלוואה - יש לערוך הסכם הלוואה, רישום בספרי החברה כהלוואה ותשלום ריבית ע"י בעל המניות הלווה וביצוע החזרים על חשבון החוב. אנו ממליצים, כאמור, לבסס את מעמד המשיכות כהלוואה ולנהוג בה ככזו על פי מבחנים אובייקטיביים. כלומר שתהיה מערכת יחסים של לוואה - מלווה. חשוב מאוד לסיים את הטיפול בעניין זה עוד לפני סוף שנת המס על מנת שמאזן החברה יוכל להתייחס למצב המוגדר. טיפול נכון כאמור ימנע תאונות מס בעתיד.

4.8 תקופת שמירת מערכת החשבונות - יש לשמור את מערכת החשבונות שבע שנים מתום שנת המס אליה היא מתייחסת, או שש שנים מיום הגשת הדוח על ההכנסה לאותה שנה, לפי המאוחר. בהתאם לכך, לאחר 31.12.2016 ניתן להשמיד את פנקסי החשבונות לשנת 2009 בתנאי שהדוח לשנה זו הוגש עד 31.12.2010. חובת השמירה אינה חלה על שנים שקדמו לשנת המס 2009, בתנאי שהדוחות לאותם השנים הוגשו לשלטונות המס לא יאוחר מ-31 בדצמבר 2010. אם בנוסף לכך נהלו רישומים נוספים כגון: חוזים, פרוטוקולים, דוחות פנימיים, או כל תיעוד או רישום אחר שאין חובה לנהל לפי הוראות ניהול ספרים, יש לשמור על תיעוד זה רק במשך שלוש שנים מיום הגשת הדוח לשנת המס, שאליה הם מתייחסים. לעניין חוזים הקשורים במקרקעין, מסמכים הקשורים בשיפוצים וכו', מוצע לשומרם לעד וזאת לצורך דיווח למס שבח והצהרת הון.

דוגמא לגבי שנת המס 2009 (השנה האחרונה הרלוונטית בדרך כלל לבדיקה)

המקרה	שנת המס	יום הגשת הדוח	יום סיום חובת השמירה
א'	2009	31.10.2010	31.12.2016*
ב'	2009	31.05.2011	31.05.2017**

* 7 שנים מתום שנת המס.

** 6 שנים מיום הגשת הדוח.

ה. סוגיות שונות - חברות / יחידים

1. **דיווח על תכנוני מס ברי דיווח** - החל משנת המס 2007, מחויב כל נישום לדווח על פעולות מסוימות שעשה, ואשר הוגדרו בפקודת מס הכנסה, בחוק מע"מ ובחוק מס שבח כתכנוני מס ברי דיווח. נציין כי מעבר לחובת הדיווח האמורה, נישום שביצע תכנון מס ואשר יימצא לגביו כי תכנון מס זה הביא להפחתת מס בלתי מוצדקת, אזי למנהל רשות המיסים או לפקיד השומה תהיה הסמכות להטיל עליו קנס כאמור בסעיף 191 לפקודת מס הכנסה בשיעור 30% מסכום הגרעון שנוצר בשל תכנון המס.

להלן רשימת עיקרי הפעולות עליהן יש לדווח בתחום מס הכנסה, מע"מ ומיסוי מקרקעין:

מס הכנסה:

- תשלום מאדם לקרובו, בסכום כולל של 2 מיליון ₪ לפחות בשנת המס בשל ניהול כהגדרתו בתקנות, אם בעקבות התשלום פחת סכום המס שהיה משתלם על התשלום אלמלא הועבר, לאור העובדה ששיעורי המס החלים על הקרוב נמוכים משיעורי המס החלים על מעביר הסכום, או שהקרוב פטור ממס, או שיש לו הפסדים הניתנים לקיזוז.
- מכירת נכס לקרוב שבה נוצר הפסד של 2 מיליון ₪ לפחות, שקוזז כולו או חלקו בשנת המכירה או בתוך שנתיים שלאחר תום שנת המכירה.
- מכירת נכס לאחר, אם הנכס הגיע לידי המוכר במכירה פטורה ממס מקרוב והמוכר מכר את הנכס בתוך שלוש שנים מיום שהגיע לידי ונוצר לו בעקבות המכירה הפסד בסכום של 2 מיליון ₪ לפחות הניתן לקיזוז.
- מכירת נכס לאחר, אם הנכס הגיע לידי המוכר במכירה פטורה ממס מקרוב והמוכר מכר את הנכס בתוך שלוש שנים מיום שהגיע לידי, וכנגד הרווח שנוצר לו בעקבות המכירה קוזז הפסד קודם שהיה לו בסכום של 2 מיליון ₪ לפחות.
- מחילת חוב לקרוב על ידי חבר בני אדם בסכום של 1 מיליון ₪ לפחות, ובשל המחילה פחת סכום המס שהיה משתלם על סכום המחילה.
- פירעון חוב של יחיד בעל מניות מהותי בחבר בני אדם לחבר בסכום של 1 מיליון ₪ לפחות ברבעון האחרון של שנת המס ובלבד שברבעון הראשון של שנת המס העוקבת גדל סכום החוב של בעל המניות המהותי בחבר, בשיעור שלא יפחת מ-25% מסכום החוב שנפרע על ידיו.
- רכישת אמצעי שליטה בחבר בני אדם אם לרוכש הומחתה זכות של אחר כלפי אותו חבר בני אדם והתחייבות של חבר בני האדם לאחר שולמה על ידי רוכש אמצעי השליטה או ע"י מוכר אמצעי השליטה ולחבר בני האדם נוצר חוב כלפי רוכש

אמצעי השליטה, הנובע מהזכות שהומחתה, בסכום העולה על הסכום ששולם על ידי מוכר אמצעי השליטה או רוכש אמצעי השליטה לפי העניין.

- רכישת אמצעי שליטה בשיעור של 50% או יותר בחבר בני אדם שיש לו הפסד של 3 מיליון ₪ לפחות.
- רכישה או החזקה של 25% לפחות של חבר בני אדם תושב חוץ, כשיעור המס החל במדינה שבה הוא תושב, נמוך מ-20% וקבלת תקבולים מאותו חבר בני אדם בשווי כולל של 1 מיליון ₪ לפחות בשנת המס.
- רכישה של 25% לפחות מאמצעי השליטה בחבר בני אדם תושב מדינה שלישראל יש עמה אמנה למניעת כפל מיסים אם מרבית שווי נכסיו של אותו חבר בני אדם הם נכסים בישראל, או החזקה בחבר בני אדם כאמור וקבלת תקבולים מאותו חבר בני אדם בשווי כולל של 1 מיליון ₪ לפחות בשנת המס.
- תשלום מחברה משפחתית לנישום שנדרש על ידי החברה המשפחתית כהוצאה בשנת המס, ויצר לנישום המייצג הפסד בסכום שלא פחת מ-500,000 ₪.

מיסוי מקרקעין:

- לענין פעולות במקרקעין, נקבע כי יראו כפעולות במקרקעין החייבות בדיווח התקשרות עם בעלים של מקרקעין למתן שירותי בנייה עליהם או למתן שירותי מימון לבניה כאמור, כשהתמורה מחושבת לפי התמורה ממכירת המקרקעין וכן התקשרות עם בעלים של מקרקעין למכירת זכות במקרקעין לקבוצת רוכשים המתארגנת כקבוצה לבנייה על המקרקעין באמצעות גורם מארגן.

מע"מ:

- התקשרות עם בעל זכות במקרקעין למכירת זכות במקרקעין לקבוצת רוכשים המתארגנת כקבוצה לרכישת הזכות ולבניה על המקרקעין באמצעות גורם מארגן.
- החזקה, במישרין או בעקיפין, של מלכ"ר או מוסד כספי, באחד או יותר מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בעוסק, בשיעור של 75% לפחות. לענין זה, היה העוסק מוחזק על ידי יותר ממלכ"ר אחד או מוסד כספי אחד, ימנה שיעור ההחזקה של כל אחד מן המחזיקים האמורים במאוחד.

הדיווח למס הכנסה יעשה ע"ג טופס 1213 - הודעה על פעולות שהן תכנון מס המחייב בדיווח, במצורף לדוח השנתי ולמס ערך מוסף במסגרת הדיווח התקופתי ע"ג טופס מע"מ 872 - דוח תקופתי - תכנוני מס. סעיף 216 (8) לפקודה קובע כי אי דיווח על תכנון מס החייב בדיווח נחשב לעבירה פלילית שדינה שנת מאסר או קנס או שניהם יחד.

2. פנסיית חובה -

ביום 19/7/07 נחתם הסכם קיבוצי כללי לביטוח פנסיוני מקיף במשק שעיקריו הם:

- כל העובדים המועסקים ב-1.1.2008 ואילך תשעה חודשים ויותר, שאין להם הסדר פנסיוני, יהיו זכאים לתחילת ביצוע ההפרשות כבר ביום 1.1.2008. כך גם בהמשך, כל עובד יהיה זכאי לביצוע ההפרשות בתום 9 חודשי עבודה (במהלך 2008) ולאחר מכן, ברגע שישלים 6 חודשי עבודה.
- עם זאת, עובד שיתחיל לעבוד ויש לו ביטוח פנסיוני, יהיה זכאי להיות מבוטח מהיום הראשון אך ביצוע ההפרשות יהיה לאחר שלושה חודשי עבודה, רטרואקטיבית (או תום שנת המס- המועד המוקדם מביניהם).
- השכר המבוטח הינו השכר הקובע לפי חוק פיצויי פיטורים, הכולל את שכר הבסיס וכן כל התוספות הקבועות.
- תקרת השכר המבוטח הינה השכר הממוצע במשק.
- חובת הביטוח הפנסיוני תחול על כל העובדים החל מגיל 21 (לגבר) ו-20 (לאישה).
- חובת הביטוח הפנסיוני תחול על כל העובדים עד לגיל פרישת חובה ע"פ החוק. יש להפריש לביטוח פנסיוני לעובד שהגיע לגיל פרישה רק במידה ואינו מקבל קצבה (קצבאות מהמוסד לביטוח לאומי אינן נחשבות כקצבה לעניין זה).
- לעובד תעמוד הזכות לבחור בהודעה בכתב למעסיקו את קרן הפנסיה או קופת הגמל לקצבה בה מעוניין להיות מבוטח בתוך 60 יום ממועד תחילת עבודתו.
- ככל שהעובד לא יבחר בפרק הזמן הזה, המעסיק יהיה חייב לבטחו בקרן פנסיה מקיפה חדשה.
- הביטוח הפנסיוני יהיה קצבתי ויכלול כיסויים גם למוות ונכות.
- תשמר זכותו של העובד לבחור בכל הסדר אחר עפ"י הוראות החוק.
- לא יפגע שיעור הפרשה לרכיב פיצויי פיטורין בגין עובד קיים (עובד שהופרש לו סך 8.33% בגין פיצויי פיטורין ימשיך ליהנות מהפרשה בשיעור זה).

- שיעורי הפרשות ישולמו מידי חודש בחודשו, בהתאם לטבלה הבאה באחוזים:**

שנה	הפרשות העובד	הפרשות המעביד	הפרשות המעביד לפיצויים	סה"כ
1.7.2016	5.75	6.25	6	18
1.1.2017 ואילך	6	6.5	6	18.5

- ההסכם קובע כי הכספים שהמעביד יעביר בגין רכיב פיצויי פיטורים, יבואו "במקום" פיצויי פיטורים, בגין השכר, התקופות, השיעורים והרכיבים בגינם הופרשו.
- בתמורה, כספי פיצויי הפיטורים, יישארו בידי העובד ולא יוחזרו למעסיק, למעט במקרים חריגים ביותר בהם יקבע ביה"ד שהעובד אינו זכאי להם.

3. החוק להגברת האכיפה של דיני עבודה, התשע"ב - 2011

ביום 19.6.2012 נכנס לתוקפו החוק להגברת האכיפה של חוקי העבודה שמטרתו להגביר ולייעל את אכיפתם של דיני העבודה בציבור העובדים בכלל ובעובדי הקבלן בפרט.

במסגרת החוק הוטלו סנקציות אזרחיות ופליליות במקרה של הפרת דיני העבודה, לא רק על הקבלן המעסיק באופן ישיר את העובד אלא גם על מזמין השירות מהקבלן ובנוסף הוטלה אחריות אישית על מנכ"ל התאגיד שהזמין את השירות.

בחוק נקבע כי יוטלו עיצומים כספיים על מעבידים אשר יפרו את חובותיהם לפי הוראות דיני העבודה וזאת בנוסף לחשיפה להליכים משפטיים, אזרחיים ופליליים בבית הדין לעבודה. אכיפת החוק תעשה ע"י משרד התעשייה והמסחר וכוללים עיצומים כספיים גבוהים על מעסיקים אשר התלונה בגינם הייתה מוצדקת. הטלת העיצום תעשה לאחר מתן זכות שימוע למעביד.

להלן מספר דוגמאות לעיצומים כספיים -

3.1 עיצום כספי בסך 5,000 ₪ למעביד ו-2,500 ₪ ליחיד המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק:

- מעסיק שלא מנהל פנקס חופשה לעובדיו.
- מעסיק שלא מנהל פנקס שעות עבודה לעובדיו.
- מעסיק שמעביד עובדת בחודש חמישי להריונה בשעות נוספות ללא אישור רופא.

3.2 עיצום כספי בסך 20,000 ₪ למעביד ו-10,000 ₪ ליחיד המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק:

- מעסיק שלא מסר לעובד תלוש שכר.
- מעסיק שלא נתן חופשה שנתית לעובד.
- מעסיק שלא שילם שכר בגין שעות נוספות.

3.3 עיצום כספי בסך 35,000 ₪ למעביד ו-17,500 ₪ ליחיד המעסיק עובדים שלא במסגרת עסק:

- מעסיק המלין שכר עובדים.
- מעסיק ששילם פחות משכר מינימום.
- מעסיק שפיטר עובד בעת מילואים.
- מעסיק שלא שילם פנסיה לפי החוק.

החוק מטפל בהפרה נמשכת ובהפרה חוזרת בחומרה רבה ומכפיל את העיצומים.

4. חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום – הוראת שעה), התשע"ה – 2015

על פי התיקון לחוק, החל מיום 1.4.2015 יבוצע עדכון הדרגתי לשכר המינימום כדלקמן:

- החל מיום 1.4.2015 ועד -30.06.2016 4,650 ₪ .
- החל מיום 1.7.2016 ועד 31.12.2016 -4,825 ₪ .
- החל מיום 1.1.2017 ואילך - 5,000 ₪ או 47.5% מהשכר הממוצע במשק לפי הגבוה מביניהם.

5. הקטנת התקרות לצורך הפקדות לחיסכון פנסיוני

בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2015-2016), התשע"ו – 2015 שאושר בכנסת ביום 19.11.2015, אושרה בין היתר הקטנת התקרות לצורך הפקדות לחיסכון פנסיוני לפי 2.5 מהשכר הממוצע במשק (23,660 ₪ לחודש) במקום פי 4 מהשכר הממוצע במשק (37,856 ₪ לחודש) הוקטנה בהתאמה גם תקרת ההוצאה בשל רכישת ביטוח אובדן כושר עבודה. משמעות התיקון הינה שאם עד מועד התיקון הפרשות המעסיק לפנסיה של העובד נחשבו שכר החייב במס הכנסה רק מעל רף של 37,856 ₪ לחודש ברוטו, כעת עובדים ישלמו מס על הפרשות המעסיק עבור שכר מעל 23,660 ₪ ברוטו לחודש. תחולת הוראה זו הינה מיום 1.1.2016.

6. משיכת כספים מקופת גמל לבעלי חשבונות קטנים

ביום 5 באוגוסט 2015 פורסם ברשומות תיקון מס' 12 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ה – 2015 אשר במסגרתו, נקבע כי הוראת השעה שאפשרה למשוך סכומים עד 7,000 ₪, שנצברו בקופת גמל לקצבה, הופכת להיות הוראה קבועה. כמו כן, סכום הצבירה המרבי שניתן למשוך בפטור ממס הוגדל ל- 8,000 ₪.

7. חובת דיווח על חוות דעת ועל עמדת מס חייבת דיווח

ב-9 בדצמבר 2015 פורסם חוק הטבות במס ויעוץ במס (תיקוני חקיקה) התשע"ו – 2015, פרק ב' בחוק העוסק ביעוץ מס קובע חובת דיווח בגין "חוות דעת" ובגין "עמדה חייבת בדיווח". החוק יחול על עסקים שהמחזור שלהם מעל 3 מיליון ₪ או עסקאות עם רווח הון מעל מיליון וחצי ₪.

דיווח על חוות דעת

שני סוגי חוות הדעת שיחייבו בדיווח הן:

א. חוות דעת מדף (חוות דעת בעלות תוכן אחיד בעיקרו שניתנו לשלושה לפחות בתקופה של שנתיים ואינה תלויה בעיקרה בנסיבותיו המיוחדות של מקבל חוות הדעת) או שהיא חוות דעת לגביה חויב המקבל בחובת סודיות על תוכנה.

ב. חוות דעת שבהן היועץ חולק עם הלקוח את הרווח מהחיסכון במס כאשר שכ"ט הינו לפחות 100,000 ₪ בגין חיסכון מס מירבי.

הדיווח יהיה על עצם קבלת חוות הדעת, הפעולה או הנכס הנדונים בחוות הדעת, וסוגיית המיסוי המושפעת מחוות הדעת. לא יידרש צירופה של חוות הדעת לדוח.

עמדה חייבת בדיווח

בנוסף, יידרש דיווח בגין עמדה הנכללת בדוח השנתי למס הכנסה, העומדת בניגוד לעמדה שפרסמה רשות המיסים, אשר יתרון המס הנובע ממנה עולה על 5 מיליון ₪ באותה שנת מס או על 10 מיליון ₪ במהלך ארבע שנות מס לכל היותר. הדיווח על נקיטת עמדה במיסים עקיפים יחול על עמדה שיתרון המס ממנה עולה על 2 מיליון ₪ בשנה או 5 מיליון ₪ במהלך ארבע שנים.

התיקון יחול על חוות דעת שניתנה החל מיום 1.1.2016 ועל עמדה חייבת בדיווח שהוצאה בדוח לשנת 2016 ואילך.

8. מכירות הוניות – דגשים :

- החל מיום 1.1.2006 ישנה חובה לדווח תוך 30 יום לפקיד השומה על כל מכירה הונית, בין אם נוצר רווח הון מהמכירה ובין אם נבע ממנה הפסד, ולשלם לפקיד השומה מקדמה בסכום המס החל על הרווח, במידה והיה כזה. במסגרת הדיווח יפורט חישוב רווח ההון או הפסד ההון, וכן חישוב המס החל במכירה. סכום שנוכה במקור בשל רווח ההון יראוהו כתשלום על חשבון המקדמה בתנאי שיש בידיו אישור בכתב בדבר הניכוי.
- שחלוף נכסים – ניתן להקטין את תשלום מס רווח ההון והמקדמה הנובעת ממנו על ידי ביצוע חילוף נכסים ברי – פחת וקיצוז רווח ההון הנובע מהמכירה מעלות הנכס שנרכש לחילופו, זאת במידה והנישום רכש תוך תקופה של שנים עשר חודשים לאחר יום המכירה או של ארבעה חודשים לפניו נכס אחר לחילוף הנכס שמכר, במחיר העולה על יתרת המחיר המקורי של הנכס שמכר (תוך משלוח הודעה מתאימה לפקיד השומה).
- נישומים (חברות ויחידים) החייבים בהגשת דוח שנתי אשר נוצרו להם רווחים ממכירת ניירות ערך (לרבות יחידות בקרנות נאמנות) שלא נוכה מהם מלוא המס במקור, חייבים בדיווח חצי שנתי ותשלום המס בגינם, ביום 31 ביולי וביום 31 בינואר של כל שנת מס בשל מכירת ניירות ערך בששת החודשים שקדמו לחודש בו חל מועד הדיווח. הדיווח רלוונטי בעיקר למכירות שבוצעו באמצעות ברוקרים ו/או בנקים זרים שאז, בדרך כלל, לא נוכה מלוא המס במקור.
- ניתן לפרוס רווח הון או שבח מקרקעין על פני ארבע שנים או תקופת החזקת הנכס, לפי התקופה הקצרה שבהן והמסתיימת בשנת המס בה נבע הרווח.

9. תיקונים בחוק מס שבח מקרקעין

במסגרת החוק לשינוי סדרי עדיפויות (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג – 2013 חלו תיקונים משמעותיים בנושא מיסוי מקרקעין הכוללים צמצום משמעותי של הטבות המס במכירת דירת מגורים.

ביטול הפטור ממס על דירת מגורים שאינה דירה יחידה

במסגרת החוק בוטל הפטור ממס לדירת מגורים נוספת, אחת לארבע שנים. מיום 1 בינואר 2014 יוטל מס בשיעור 25% במכירת דירת מגורים שאינה דירה יחידה. במידה והדירה נרכשה לפני 1 בינואר 2014 השבח יפוצל ליניארית לתקופות השונות – השבח שנצבר עד ליום 1 בינואר 2014 יהיה פטור ממס ואילו היתרה תחויב במס של 25% (בכפוף להוראות המעבר להלן).

בכדי למנוע הטבת מס לבעלי מספר רב של דירות נקבעו הוראות מעבר לתקופה שמיום 1 בינואר 2014 ועד לתום שנת 2017, לפיהן החיוב במס לינארי יחול רק על שתי דירות שנרכשו לפני 1 בינואר 2014, בהתאם לתנאים להלן:

- (1) במכירה של לפחות אחת משתי דירות המגורים בתקופת המעבר, המוכר היה זכאי לפטור ממס לפי סעיף 49 ב' (1) לחוק מיסוי מקרקעין. דהיינו, המוכר לא מכר בארבע השנים שקדמו למכירה דירה אחרת בפטור ממס.
- (2) במכירה של דירת מגורים שנתקבלה במתנה לפני יום המעבר, מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 49 ו' לחוק מיסוי מקרקעין (עומדים בתקופת הצינון).
- (3) המכירות אינן לקרוב, בין בתמורה ובין שלא בתמורה.

הגבלת הפטור על דירת מגורים יחידה

- רק מוכר תושב ישראל או תושב חוץ שאין לו דירת מגורים במדינת התושבות יהיה זכאי לפטור. תחילת ההוראה מיום 1 בינואר 2014.
- הפטור יינתן כל 18 חודשים ובכפוף לכך שלמוכר בעלות בדירה 18 חודשים לפחות.
 - דירה תחשב דירה יחידה גם אם למוכר בעלות של עד (1/3) בדירה נוספת.
 - דירה תחשב דירה יחידה גם אם למוכר בעלות על דירה נוספת שהתקבלה בירושה מבן זוג או הורה ולמוריש רק דירה אחת.
 - הפטור כפוף לתקרת שווי מכירה של עד 4.5 מיליון ₪. ככל שהמוכר זכאי לפטור יינתן פטור יחסי והיתרה תחויב במס של 25%.

תשלום מקדמה ברכישת זכות במקרקעין

במסגרת תיקון 78 לחוק מיסוי מקרקעין, נקבע כי על הרוכש להעביר למנהל מיסוי מקרקעין חלק מהתמורה כמקדמה על חשבון מס השבח בו חייב המוכר כדלקמן:

(1) יחידים:

- א.** במכירת זכות במקרקעין שיום רכישתה הוא מיום 7.11.2001 ואילך - 7.5%.
- ב.** במכירת זכות במקרקעין שיום רכישתה הוא לפני ה-7.11.2001 - 15%.
- ג.** הקלה לדירות מגורים - במכירת דירת מגורים מזכה שסעיף 48א (ב2) חל עליה - מיום 01.06.2014 ועד 31.12.2017 תהיה המקדמה בגובה המס כפי שדווח בשומה העצמית.
- (2)** חברות: 7.5%
- (3)** לפי הנחיות רשות המיסים - לקבלנים המחזיקים טופס 50 אין חובה להעביר מקדמה.
- (4)** הוראות המקדמה לא יחולו ברכישה מקבלן בקרקע של מנהל מקרקעי ישראל.

10. עסקאות עם צדדים קשורים:

לעיתים מתבצעות עסקאות בין שני עסקים או שתי חברות קשורות בהקשר להכנסות והוצאות, כגון: דמי ניהול, הנחות, מכירה או רכישה של מוצרים. לכל העברה כזו חייב להיות בסיס כלכלי, אחרת, היא עלולה להיחשב כ"עסקה מלאכותית". פקיד השומה יבדוק עסקאות כאמור ביתר דקדקנות, בייחוד אם המדובר בקבוצת חברות בבעלות משותפת. הוצאות דמי ניהול יוכרו רק בעבור מתן שירותי ניהול בפועל.

בפסיקה נקבעו מבחנים לצורך התרת ניכוי הוצאות הניהול והכרה בעסקאות אילו:

- עמידה של הנישום בנטל ההוכחה כי עסקת הניהול הינה עסקה אמיתית אשר נבעה מצורך אמיתי לקבלת שירותי הניהול.
- הצבעה על הגיון כלכלי העומד בבסיס העסקה והצבעה על סבירותה של ההוצאה ביחס לשירות שניתן, יודגש כי גובה ההוצאה יותר לפי הנדרש לצורך ייצור ההכנסה.

על מנת לעמוד בתנאים לעיל, יש לעגן את היחסים העסקיים בהסכמים לאספקת שירותי ניהול, רצוי בחוזים בכתב ומראש, תוך קביעת סוג השירות ואופן חישוב התמורה בגינו, בעיקר בין צדדים קשורים. חשוב לשמור על עקביות וסבירות בקביעת עלות השירותים, וכן בגבייתם בפועל על פי תנאי ההסכם.

בשל החשיבות הרבה המיוחסת לקיום מסמכים ופרוטוקולים בכתב, המסדירים את היחסים והעסקאות בין בעלי המניות והמנהלים לבין חברותיהם, וכדי לסכל טענה של מלאכותיות, יש להקפיד שכל עסקה בין צדדים קשורים תבוסס על מסמכים נאותים.

חברות קשורות מחייבות לעיתים זו את זו בגין שירותים, השתתפות בהוצ' וכו'. אם החברות אינן רשומות באיחוד עוסקים, יש להקפיד על הוצאת חשבונית מס בעבור שירותים והשתתפויות בהוצאות כאמור.

אי רישום באיחוד עוסקים עלול לגרום לפערי זמן בין תשלום מס העסקאות והחזר מס התשומות.

11. תיקונים בחוק מע"מ:

11.1 שיעור המע"מ החל מיום 1/10/2015 הינו 17%.

11.2 מחזור העסקאות של עוסק פטור לשנת המס 2016 הינו 99,006 ₪.

11.3 שינוי שיטת הדיווח למע"מ - דוחות מקוונים:

בגדרו של חוק ההתייעלות הכלכלית, ובמסגרת המאבק בתופעת החשבונות הפיקטיביות, נקבע כי יש לדווח באופן מקוון מלא ומפורט הן על עסקאות והן על תשומות, כאשר על הדיווח להיחתם בחתימה אלקטרונית מאושרת. על העוסק להגיש את הדיווח המפורט תוך 15 יום ממועד הדוח התקופתי. במסגרת שינוי שיטת הדיווח, חשבונות המס המוצאות על ידי העוסק, יכללו גם את מספר העוסק של הלקוח. חשבונית שלא תכלול את מספר העוסק של הלקוח תחשב כלא תקינה.

בהתאם לחוק מס ערף מוסף, התשל"ו - 1975, חובת הדיווח המפורט בשנת 2016 חלה על עוסקים, מלכ"רים ומוסדות כספיים, כמפורט להלן:

(1) עוסקים שחלה עליהם החובה לנהל פנקסי חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה מכח הוראות ניהול פנקסי חשבונות שנקבעו לפי סעיף 130 לפקודת מס הכנסה.

(2) עוסק אשר מחזור עסקאותיו עולה על 1.5 מיליון ש"ח ונתקיים לגביו אחד מאלה:

(א) הוא חייב לפי כל דין בהכנת מאזן, וכן במינוי רואה חשבון מבקר, או מבקר אחר כאמור בסעיף 20 לפקודת האגודות השיתופיות.

(ב) הוא רשום כשותפות לפי חוק מע"מ או באיחוד עוסקים ולגבי אחד השותפים או אחד העוסקים, לפי העניין, התקיים האמור בפסקת משנה (א').

(3) עוסקים שמחזור עסקאותיהם עולה על 2,500,000 ₪.

(4) מלכ"רים אשר מחזורם השנתי לשנת 2014 עולה על 20 מיליון ₪.

(5) מוסדות כספיים אשר מחזורם לשנת 2014 עולה על 4 מיליון ₪.

11.4 דיווח למע"מ על בסיס מזומן

בחודש 10/2014 אישרה מליאת הכנסת את הצעת שר האוצר, להרחבת מעגל העסקים הזכאים לתשלום מע"מ על בסיס מזומן.

החל מיום 1.1.2015 הורחב מעגל המדווחים למע"מ על בסיס מזומן וכולל גם את העוסקים הבאים:

(1) עוסק המוכר טובין כאשר מחזור עסקאותיו (ללא מע"מ) אינו עולה על 2,000,000 ₪ בשנה.

(2) יצרן המוכר טובין כאשר מחזור עסקאותיו (כולל מע"מ) אינו עולה על 3,800,000 ₪ בשנה ומעסיק לא יותר מ-17 עובדים.

משמעות הדיווח למע"מ על בסיס מזומן הינה הזכות להוציא חשבונית מס רק לאחר שעברו 14 יום מיום קבלת הכסף בפועל ולא מיד עם סיום או מסירת הסחורה ללקוח. בנוסף, על הלקוח חל איסור לדרוש חשבונית מס לפני המועד האמור, ואף הוקמה ועדה מיוחדת לריכוז וטיפול בתלונות בנושא.

להלן רשימת העוסקים אשר רשאים לדווח למע"מ על בסיס מזומן:

- (1) בעלי מקצועות חופשיים.
- (2) רופאים.
- (3) בעלי בתי ספר לנהיגה.
- (4) בעלי בתי ספר וגני ילדים.
- (5) מתווכי מקרקעין ומתווכי רכב.
- (6) נותני שירותים אחרים אשר לא מנויים לעיל, בתנאי שמחזור העסקאות שלהם (לא כולל מע"מ) נמוך מ-15 מיליון ₪ בשנה.
- (7) יצרנים שמחזור העסקאות השנתי שלהם (כולל מע"מ) נמוך מ-3,800,000 ₪ בשנה, ומעסיקים לא יותר מ-17 עובדים.
- (8) עוסק המוכר טובין כאשר מחזור עסקאותיו (לא כולל מע"מ) אינו עולה על 2,000,000 ₪ לשנה.
- (9) עסקאות של השכרת נכסים.
- (10) עסקאות בגין יוצאת חשבונית עצמית על ידי מקבל השירות (לפי תקנה 6 לתקנות מע"מ).
- (11) עסקאות של מתן אשראי.
- (12) עסקאות של מכירת מנוי על עיתון, כתבי עת, ספרים, קבצים ועדכוניהם, הצגות, קונצרטים וכיוצא באלה.

12. הרחבת חובת הדיווח ומהלך להרחבת רשת המדווחים

א. ביום 7 באוגוסט 2014 פורסמו ברשומות תקנות מס הכנסה (פטור מהגשת דין וחשבון) (תיקון) התשע"ד – 2014.

בעקבות תיקון התקנות הנ"ל נוספה חובת הגשה של דוח שנתי לשנת 2013 ואילך במקרים הבאים:

1. יחיד ו/או בן זוגו החייבים במס נוסף בהתאם לסעיף 121ב' לפקודה (מי שהכנסתו החייבת כהגדרתה בסעיף 121ב (ה) עולה על 803,520 ₪) - נישומים החייבים ב"מס יסף".
2. מי שמחזור המכירות מניירות ערך הנסחרים בבורסה שאינם פטורים ממס, עולה על הסכום הקבוע בסעיף 121ב לפקודת מס הכנסה (803,520 ₪).

ב. במהלך שנת 2014 שלחו רשויות המס עשרות אלפי דרישות לדיווח על פרטים אישיים ומקורות הכנסה (טופס 5329). בהמשך לדרישה

האמורה, ביום 10 באוגוסט 2014 פורסמה הנחייה של גב' מירי סביון, סמנכ"לית בכירה שומה וביקורת ברשות המיסים שעיקרה הינה כדלקמן:

בהתאם להנחיה דרישה כאמור נשלחה, בין היתר, למי שלא הגישו דוחות למס הכנסה או דיווח מקוצר בגין הכנסות שכ"ד, אך לאור נתונים שונים ובדיקות שנערכו, התעורר הצורך בבדיקה האם אזרחים אלו חייבים בדיווח על הכנסותיהם ובהגשת דוח שנתי. יש לאפשר לנישומים שקבלו דרישות כאמור לפתוח תיקים במס הכנסה, וזאת במקביל למשלוח תשובותיהם למחלקת המודיעין, כאשר ככלל, יש לדרוש הגשת דוחות החל משנת 2007 ואילך (כל שהיו בשנים אלו הכנסות המחייבות בהגשת דוח שנתי). עוד צוין כי במקרים בהם נדרש לפתוח תיק רק בשל הכנסות משכר דירה החייבות במס בשיעור של 10% (לפי סעיף 122 לפקודה) יש לפתוח לנישום תיק 95 ולדרוש ממנו לדווח ולשלם באמצעות טופס 353 (דיווח מקוצר בגין הכנסות משכ"ד). בנוסף, צוין כי בסמכות פקיד השומה לתת הקלות בקנסות בגין הגשת הדוחות באיחור במקרים המתאימים. לבסוף, צוין כי במקרים חריגים בהם לדעת פקיד השומה התקיימו "נסיבות מיוחדות המצריכות טיפול במישור הפלילי" יועבר התיק לעיון והחלטת סמנכ"ל בכיר לחקירות ומודיעין.

ג. ביום 7 באפריל 2016 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 223), התשע"ו-2016, במסגרתו נקבעו שלושה חייבי דיווח חדשים כדלקמן:

1. חובת דיווח על נהנה תושב ישראל שמלאו לו 25 שנים, בדבר היותו נהנה, אלא אם כן הוא לא ידע שהוא נהנה, ובלבד ששווי נכסי הנאמנות בסוף שנת המס אינו פחות מ-500,000 ₪.
2. יחיד הטוען שאינו תושב ישראל למרות שהתקיימה בו חזקת הימים בהגדרת "תושב ישראל" לעניין ימי שהות מינימליים בישראל. על היחיד להגיש דוח המפרט את העובדות והמסמכים שעליהם מבוססת טענתו.
3. חובת דיווח על יחיד תושב ישראל שהעביר במשך 12 חודשים, כספים אל מחוץ לישראל בסכום כולל של 500,000 ₪ או יותר. הדוח יוגש לגבי השנה שבה הועבר סכום לדיווח, כולו או חלקו, לראשונה אל מחוץ לישראל ולגבי השנה שלאחריה.

הוראות התיקון יחולו על דוח שיש להגישו לגבי שנת המס 2016 ואילך.

13. חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ד - 2014

ביום 15 ביולי 2014, פורסם ברשומות החוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה), התשע"ד - 2014.

החוק מעניק לרשות המיסים סמכויות נגד חייבי מס, כגון עיקול כלי רכב במחסומי דרכים, עיכוב יציאה מהארץ והגבלת שימוש בכרטיס אשראי. עוד נקבע בחוק, כי ניתן להגביל חייב מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה או דרכון, הכרזת החייב כ"לקוח מוגבל" במערכת הבנקאית לפי הוראות בנק ישראל, הגבלת החייב מלעשות שימוש בכרטיס אשראי וגם למנוע ממנו לייסד תאגיד או להיות בעל עניין בתאגיד קיים.

החוק מרחיב את הסמכות לעכב יציאה מהארץ של חייב עליו יחליט בית משפט לבקשת ההוצאה לפועל או רשות המיסים, רק אם קיים חשש שיציאת החייב מהארץ עלולה לסכל את הגביה או את החקירה בעניין החוב. עיכוב היציאה יהיה גם כשהחייב הוא מנהל פעיל, מנהל עסקים ומחזיק ב-25% מכוח ההצבעה של החברה.

ההסדר לעיקול כלי רכב של חייב יתאפשר רק מחייבים שהחוב שלהם הפך לסופי, אחרי כל ערעור שהוגש עליו.

החוק מסמיך את רשויות המס וההוצאה לפועל גם לדרוש מהחייב ערבות לתשלום החוב ומסדיר את אופן מימושה. בנוסף הוסמכה רשות המיסים לא רק לעקל אלא גם לתפוס את רכוש החייב בנסיבות מיוחדות שיש בהן חשש לאי פירעון חוב המס, או שהעיקול אינו מספק.

14. הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז - 2016

ביום 31.10.2016 פורסמה הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז - 2016 (להלן: "הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית") אשר כוללת בין היתר את הפרקים הבאים:

- שינויים במדיניות המס.
- מס ריבוי נכסים (מס על דירה שלישית ואילך)
- הוראות לעניין מיסוי רווחי חברה ("חברות ארנק").

א. שינויים במדיניות המס

(1) הפחתת שיעור מס החברות (וכן השבח הריאלי על חברה)

משיעור של 25% ל-23%, בשתי פעימות, בשנת המס 2017-

24% והחל משנת 2018 - 23%. **וועדת הכספים אישרה את**

הצעת החוק.

באשר ליחידים - ההצעה מרווחת את מדרגות המס ומפחיתה

את שיעור המס השולי. כך למשל שיעור המס השולי

המקסימלי מופחת מ-48% ל-47%.

(2) מס יסף

יחיד אשר הכנסתו החייבת בשנת המס (2017) עלתה

על 640,000 ₪, יהיה חייב במס נוסף (מס יסף) בגין חלק

מההכנסה העולה על הסך של 640,000 ₪ בשיעור של 3%.

- הגדלת שיעור מס הייסף מ-2% ל-3% החל מיום 1.1.2017.
- הפחתת גובה ההכנסה החייבת במס ייסף מסך של 803,520 ₪ לסך של 640,000 ₪.

(3) הגרלות והימורים

העלאת שיעור המס על הכנסה מהימורים והגרלות מ-30% ל-35%. נקבעה תקרת פטור עד לסכום של כ-50,000 ₪.

הצעת החוק אושרה.

(4) נקודת זיכוי ליחיד שסיים לימודי מקצוע בהיקף של 1,700 שעות

כיום יחיד, תושב ישראל שסיים לימודי מקצוע, שהם בהיקף שעות לימוד הזהה ל-1,700 שעות לימוד הנהוגות במוסד להשכלה גבוהה, זכאי למחצית נקודת זיכוי. מוצע להגדיל את הזיכוי לנקודה שלמה. **ההצעה אושרה ע"י וועדת הכספים של הכנסת.** היישום יהיה ב-2 פעימות בתקופה של שנתיים.

ב. מס ריבוי דירות

הצעת החוק שמה לה למטרה לבלום את העלייה במחירי הדירות זאת על ידי הטלת מס על מי שהוא בעלים של שלוש דירות או יותר (להלן: "מס ריבוי דירות"), על פי הצעת החוק, המס אמור לדרבן את המשקיעים למכור את הדירות שהם מחזיקים ברשותם לשם השקעה או את חלקן, בכך צפוי לגדול היצע הדירות ומחיר הדירות ירד. **ביום 16/12/2016 אישרה וועדת הכספים של הכנסת לקריאה שנייה ושלישית את הצעת החוק.**

להלן עיקרי הצעת החוק:

- (1) ההצעה מתייחסת ליחיד שהוא בעלים של מספר דירות ושיעור הבעלות שלו בהן הוא 249%. לדוגמא: מי שיש לו שתי דירות וקבל בירושה יותר מ-49% מהבעלות על דירה נוספת - ישלם מס.
- (2) המס ישולם הוא על הדירה בערך הנמוך יותר.
- (3) ישולם מס על דירה המיועדת למגורים על אף שנעשה בה שימוש אחר.
- (4) אם שווי שתי הדירות הנוספות שמחזיק הבעלים (בנוסף לדירה בה הוא מתגורר) גבוה מ-1.4 מיליון ₪ - יוטל מס על הדירה השלישית ואילך בשיעור של 1% משווי הנכס, עד תקרה של 18 אלף ₪ בשנה (לכל דירה חייבת).
- (5) אם שווין של שתי הדירות הנוספות נמוך מ-1.15 מיליון ₪, לא יגבה מס.
- (6) אם שווין של שתי הדירות הנוספות נע בין 1.15-1.4 מיליון ₪ - יוטל מס הדרגתי.
- (7) דירות מפוצלות - ייחשבו לדירה אחת.
- (8) יינתנו מענקים עד 75 אלף ₪ למי שימכור את דירתו השלישית עד אוקטובר 2017.

- (9) מי שימכור את דירתו עד אוקטובר 2017, יוכל להפקיד את התמורה ממכירת הדירה (עד 2.5 מיליון ₪) בקופת גמל הפטורה ממס על רווחי הון.
- (10) התשלום הראשון הוא עד סוף יוני 2017 לגבי מחצית מגובה המס. התשלום השני - עד סוף דצמבר 2017.
- (11) במידה והדירה השלישית תמכר עד ליום 1 באוקטובר 2017 לא ישולם מס על הדירה השלישית.
- (12) החוק לא חל על דירות בחו"ל אבל חל על דירות של ישראלים בשטחים.

אנו ממליצים להמשיך לעקוב בנושא בעיתונות הכלכלית לאור מכתבו של היועץ המשפטי לכנסת לפיו נפלו פגמים בהליך החקיקה של חוק זה.

ג. מיסוי רווחי חברה

(1) משיכת כספי החברה

מוצע לקבוע כי יראו משיכה של כספים בידי יחיד בעל מניות מהותי (החזקה של 10% לפחות באחד מאמצעי השליטה) או קרובו, או העמדת נכס של חברה לשימוש של אותו יחיד או קרובו, כהכנסתו של בעל המניות שעליה הוא חייב במס הכנסה, אפילו אם הוא סיווג את הפעולה כהלוואה או מתן בטוחה. הכנסה זו תסווג כהכנסה מעסק (1), או ממשלח יד מעבודה (2), או מדיבידנד (2)4, או כהכנסה אחרת (10) - זאת בהתאם לנסיבות כל מקרה.

וועדת הכספים של הכנסת אישרה כי במידה ובעל מניות מושך כסף מהחברה כהלוואה ואינו מחזיר אותה עד תום השנה שלאחר השנה שבה משך את הכסף - המשיכה תחשב כהכנסה והוא ידרש לשלם עליה מס (זאת בניגוד למצב כיום בו בעלי חברות יכולים להימנע מתשלום מס על ההלוואות במשך שנים). החקיקה מטילה מס גם על דירות מגורים, כלי שיט וכלי טיס שנרכשו בחברה והמשמשים את בעל המניות. מי שמחזיק בנכס כזה יידרש למכור אותו עד סוף 2018 או לשלם עליו מס.

(2) יחוס הכנסות לבעל מניות מהותי בחברת מעטים (חברות ארנק)

הצעת החוק מבקשת להתמודד עם תופעה מתרחבת של עובדים שכירים בחברות, בעיקר ברמות השכר הגבוהות, אשר מפסיקים את עבודתם כשכירים, אך ממשיכים לתת לחברות את אותם שירותים באמצעות חברה שבשליטתם (חברת ארנק). לעמדת מציע החוק הסיבה העיקרית לאופן פעולה זה הוא אי רצונם של עובדים אלו לשלם את חבות המס החלה עליהם כיחידים (בתוספת תשלומי ביטוח לאומי) והעדפת משטר המס החל על חברות.

ועדת הכספים של הכנסת אישרה כי חברות אלו יהיו שקופות לצרכי מס. בעליה של חברת ארנק ישלם מס הכנסה

על כל הכנסותיו, כולל הכנסות החברה. חברת ארנק הוגדרה ככזו שלפחות 70% מהכנסותיה הגיעו מאותו מקור – באופן ישיר או דרך חברות בנות – למשך יותר מ-30 חודשים.

(3) תיקון סעיף 77 לפקודה – רווחים לא מחולקים שרואים אותם כמחולקים

- סעיף 77 לפקודה, כנוסחו היום, מאפשר למנהל רשות המיסים להורות, בחברת מעטים, על חלוקת רווחים לא מחולקים כדיבידנד, בכפוף לתנאים המנויים בסעיף. במהלך השנים נעשה שימוש מצומצם בסעיף זה עקב קשיים תפעוליים, ביניהם חובת היועצות בוועדה, אי יכולת להורות על חלוקה של רווחים שנצברו מעבר לשנה ועוד.
- **וועדת הכספים של הכנסת אישרה** כי מנהל רשות המיסים רשאי לדרוש מחברה לשלם מס על רווחיה בתיאום עם ועדה ציבורית ששלושה מתוך חמשת חבריה אינם עובדי מדינה.
- ניתן לדרוש תשלום מס על רווחים שנצברו עד חמש שנים לפני מועד הדרישה.
- למנהל רשות המיסים תהיה סמכות לדרוש תשלום מס רק על 50% מהרווחים שנצברו ורק במידה ועלו על חמישה מיליון ₪.

ד. הוראת שעה לחלוקת דיבידנד בשיעור מס סופי של 25% עד ליום 30.09.2017

על מנת לתמרץ חלוקה חד פעמית של רווחים, אשרה וועדת הכספים של הכנסת את הוראת השעה לפיה החל מיום 1 בינואר ועד ליום 30 בספטמבר 2017, תתאפשר חלוקת דיבידנד לבעלי עניין בשיעור מס סופי של 25% במקום 30% ובנוסף **ללא חיוב במס יסף**. על חלוקת הדיבידנד יחולו ההוראות הבאות:

- (1) על הדיבידנד להיות מחולק מרווחים שנצברו עד ליום 31 בדצמבר 2016.
- (2) ההכנסה מדיבידנד (להלן: "הדיבידנד המוטב") שולמה על ידי החברה מחלקת הדיבידנד והתקבלה בידי מקבלה בתקופה שמיום 1 בינואר ועד ל-30 בספטמבר 2017.
- (3) בכל אחת משנות המס 2017 עד 2019 הסכום הכולל של הכנסת עבודה, דמי ניהול ותשלומים אחרים ששולמו למקבל ע"י החברה מחלקת הדיבידנד בהפחתת הדיבידנד המוטב, לא פחת מממוצע סכום התשלומים ששולמו לו ע"י החברה האמורה במישרין או בעקיפין בשנות המס 2015-2016.
- (4) לא ניתן לקזז הפסד הון מניירות ערך כנגד הדיבידנד המוטב.
- (5) הדיבידנד שחולק בשנים קודמות ינוטרל מסכום ההכנסה הכוללת בשנים 2015-2016 ולא תהיה חובה להמשיך לחלק אותו בשנות המס 2017-2019.

לנוכח התנאים לזכאות לדיבידנד מוטב, מוצע לבדוק כבר כעת ובטרם סוף שנת 2016 את העמידה האפשרית בתנאים לזכאות, במיוחד בהתייחס להכנסות הכוללות של בעל המניות בשנת 2016.

1. שינויים במיסוי חברות ויחידים בשנים האחרונות

1.1 מיסוי הכנסות מיגיעה אישית

שיעור המס השולי המקסימלי על הכנסתו של יחיד בשנת 2016 הינו - 50% (כולל מס ייסף).

2. מיסוי הכנסות החברה

2.1 שיעור מס החברות בשנת 2016 הינו - 25%.

2.2 חברה משפחתית (חברה שכל חבריה הם בני משפחה מדרגה

ראשונה), הינה פיקציה מיסויית - משפטית. מההיבט המשפטי, חברה משפחתית הינה חברה לכל דבר ועניין, ואילו לצרכי מס החברה שקופה, משמע, על רווחיה חלים שיעורי המס החלים על יחיד. במטרה לסכל תכנוני מס המבוססים על מודל המיסוי של חברה משפחתית, לרבות במסגרת המעבר בין חברה משפחתית לחברה רגילה, בוצעו במסגרת תיקון 197 לפקודה תיקונים מהותיים בנוגע לחברות משפחתיות כדלהלן:

- חברה שהתאגדה החל מיום 1.8.2013 ואילך לא תוכל להיחשב למשפחתית אלא אם הודיעה לפקיד השומה על רצונה להיחשב למשפחתית תוך שלושה חודשים מיום התאגדותה.
- חברה משפחתית המבקשת לשנות סיווג לחברה רגילה, נדרשת להודיע לפקיד השומה עד חודש לפני תחילת שנת המס. חברה שעשתה כן, מאבדת את האפשרות לחזור להיות חברה משפחתית.

3. פעילות כיחיד לעומת פעילות כחברה

3.1 להלן טבלה המרכזת את ההבדלים בין פעילות כיחיד לבין

פעילות כחברה:

	הנושא	עצמאי	חברה בע"מ
3.1.1	הקשר עם רשויות המס	בעל העסק עומד אישית מול רשויות המס השונות.	החברה עומדת מול רשויות המס השונות. לבעל השליטה נפתח תיק במס הכנסה והוא חייב בהגשת דוח שנתי.
3.1.2	שיעורי מס הכנסה	מס שולי- עד שיעור של 50% בשנת 2016.	25% שיעור מס חברות בשנת 2016. בעת חלוקת דיבידנד ישולם 30% מס נוסף. חבות מס כוללת בשנת 2016 - 47.5%.
3.1.3	ביטוח לאומי ומס בריאות	חבות בשיעור של כ-16% מהרווח עד לתקרה.	אין חבות בדמי ביטוח על רווחי החברה. אין חיוב בדמי ביטוח על דיבידנד.

הנושא	עצמאי	חברה בע"מ
3.1.4 מוניטין ויציבות	מבוססים רק על בעל העסק	העברת בעלות נוחה בדרך של מכירת מניות.
3.1.5 שיטת ניהול פנקסי חשבונות	ניתן לבחור בשיטה חד צידית או כפולה בהתאם לנוחיות והוראות חוקי המס.	חובת ניהול ספרים בשיטה הכפולה ללא קשר לגודל החברה.
3.1.6 שיעורי מס על הכנסות מועדפות	מס סופי לפי השיעורים שנקבעו.	מס חברות. בעת חלוקת הרווח ישולם מס נוסף על הדיבידנד.
3.1.7 חשיפה של בעל העסק	חשיפה של בעל העסק לנושים שונים.	אין חשיפה אישית, למעט במקרים בהם ניתנו ערבויות אישיות.
3.1.8 תהליך ההקמה	יש לפתוח תיק במס הכנסה, ביטוח לאומי ומס ערך מוסף.	יש לפתוח חברה אצל רשם החברות ולפתוח לחברה תיק במס הכנסה, מע"מ וביטוח לאומי.

3.2 דגשים לגבי ההבדלים בין פעילות כיחיד לבין פעילות כחברה

- יחידים זכאים לשיעורי מס מופחתים על הכנסות מהשכרה (בארץ ובחו"ל), על חלק מרווחי הון ועל פעילויות בשוק ההון לעומת חברה שאינה זכאית לשיעורים אילו.
- על הכנסת יחיד (במגבלת תקרה) מוטלים דמי ביטוח לאומי ודמי בריאות ששיעורם (בניכוי החלק המותר לצרכי מס) הוא כ-13%.
- בעת חלוקת רווחי החברה כדיבידנד מוטלת חבות מס נוספת בשיעור 30%, ללא קשר למקור ההכנסה וכך יש חיוב מס נוסף גם על רווחי הון או שבח מקרקעין (מיסוי דו שלבי). לפיכך, במיסוי רווחי הון קיים יתרון להשקעה שלא באמצעות חברה (כיחיד) נוכח העדר חבות מס נוספת בגין דיבידנד.
- היסכון המס בפעילות במסגרת חברה אינו רלוונטי למי שמתכוון למשוך את כל הרווחים מהחברה.
- ישנה עדיפות בביצוע השקעות בנכסים מניבים או בפעילות עסקית מתוך כספי החברה לאחר תשלום מס חברות.
- במידה והרווחים אינם מחולקים לבעלי המניות, קיימת עדיפות לפעילות כחברה החל מרווחים שנתיים בסך 300,000 ₪ ומעלה.
- בפעילות באמצעות חברה קיימת כדאיות לבעל השליטה למשוך שכר חודשי בסך של כ-24,000 ₪ ואת יתרת הרווחים למשוך כדיבידנד. משיכת שכר חודשי בגובה זה מאפשר לנצל באופן מיטבי את מדרגות המס הנמוכות ונקודות הזיכוי החלות על היחיד.

4. מיסוי בינלאומי של תושבי ישראל

- 4.1 מעבר משיטת מיסוי טריטוריאלית לשיטת מיסוי פרסונאלית, דהיינו תושב ישראל חייב במס על כלל הכנסותיו ללא אבחנה אם ההכנסות מופקות בישראל או בחו"ל.
- 4.2 הכנסה מעסק ומעבודה מחו"ל תחויב במס בשיעור מלא וינתן זיכוי כנגד מס ששולם בחו"ל.

- 4.3** הכנסות ריבית מחו"ל יחויבו בשיעור המס החלים על ריבית בארץ.
- 4.4** הכנסה מהשכרת מקרקעין בחו"ל תחויב במס בשיעור מלא, כאשר ליחידים תינתן אפשרות לחיוב בשיעור מס של 15% (אם לא מדובר בהכנסה עסקית) בניכוי פחת בלבד וללא ניכויים וזיכויים וזיכוי בגין המס ששולם בחו"ל.
- 4.5** הכנסות מדיבידנד מחו"ל יחויבו בשיעור של 25% בידי יחיד ובידי חברה.
- 4.6** רווחי הון מחו"ל יחויבו במס.
- 4.7** חברת משלח יד זרה – במטרה למנוע מצב לפיו תושבי ישראל ימנעו מתשלום מס על הכנסות המופקות בחו"ל ממשלח יד באמצעות שימוש בחברה זרה, נקבע כי תושב ישראל שהוא בעל שליטה בחברת "משלח יד זרה" שיש לה רווחים שהופקו או נצמחו ממשלח יד מיוחד יראו אותו כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים ("דיבידנד רעיוני"). דהיינו, המחוקק מייחס לבעל השליטה כאמור דיבידנד רעיוני בגובה חלקו ברווחים שהופקו או נצמחו ממשלח יד מיוחד. הדיבידנד הרעיוני יחויב במס חברות. כנגד המס שישולם בישראל בגין הדיבידנד הרעיוני יינתן זיכוי בגובה מס החברות הזר ששולם ע"י החמי"ז במדינת תושבותה. בנוסף, נקבע מנגנון מיסוי בעת חלוקת דיבידנד בפועל.
- 4.8** חברה נשלטת זרה – CFC - בכדי למנוע מצב לפיו תושב ישראל ימנע מתשלום מס בגין הכנסותיו הפסיביות שנצמחו לו בחו"ל, וזאת על דרך החזקה בנכסי ההון באמצעות חברה תושבת חוץ שבשליטתו, נחקקו הוראות למיסוי "חברה נשלטת זרה". הוראות אלו מביאות לייחוס דיבידנד רעיוני לבעלי שליטה תושבי ישראל, בגין רווחים שלא שולמו מחברה נשלטת זרה, תוך קביעת מנגנון מיסוי בעת חלוקת דיבידנד בפועל.
- 4.9** תושב ישראל ששינה תושבות והפך לתושב חוץ – יראו אותו כאילו מכר את נכסיו ביום שלפני שינוי התושבות. הנישום רשאי לבחור בין 2 אפשרויות:
- א.** תשלום מס על ההכנסה הרעיונית במועד שינוי התושבות.
- ב.** תשלום מס במועד המכירה בפועל, כאשר המס יחול רק על תקופת הזמן היחסית.
- 4.10** לגבי תושבי חוץ ימשיך לחול משטר מס טריטוריאלי על כלל ההכנסות אשר הופקו או נצמחו בישראל.
- 4.11 הקלות מס לעולים חדשים ותושבים חוזרים**
- במסגרת חגיגות שנות ה-60 למדינת ישראל, פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 168 והוראת שעה), התשס"ח. התיקון מקנה הקלות מס נרחבות לעולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים. תושב חוזר ותיק מוגדר כמי ששהה מחוץ לישראל במשך 10 שנים רצופות לפחות. לגבי מי שהוא תושב חוזר בשנים 2008 ו-2009 תדרש לצורך הגדרתו כ"תושב חוזר ותיק" שהות מחוץ לישראל על פני 5 שנים בלבד.

להלן עיקרי התיקון לחוק:

4.11.1 הרחבת הפטור ממס לעולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים על כל סוגי ההכנסות המופקות מחוץ לישראל למשך 10 שנים מיום עלייתם או חזרתם (כגון: הכנסות מעסק, משלח יד ומשכורת, ריבית, דיבידנד, שכ"ד ועוד).

4.11.2 פטור ממס לחברות זרות המנהלות על ידי עולה חדש ותושב חוזר ותיק- חברות הנשלטות על ידי עולים או תושבים חוזרים ותיקים לא יחשבו כתושבות ישראל רק בשל היותם נשלטות או מנהלות על ידי אותו עולה או תושב חוזר ותיק. הפטור האמור יאפשר לעולים והתושבים החוזרים להעניק שירותים בחו"ל באמצעות החברה הזרה ולמשוך את רווחיה כדיבידנד בפטור ממס במשך תקופת ההטבות.

4.11.3 פטור ממס על רווחי הון – עולה חדש ותושב חוזר ותיק יהיו זכאים לפטור ממס רווחי הון על מכירת נכסי הון שהיו בידיהם מחוץ לישראל ונמכרו על ידם בעת שהפכו לתושבי ישראל. האמור לעיל יחול גם על רכישת נכסים מחוץ לישראל שנרכשו לאחר שהפך העולה או התושב חוזר ותיק לתושב ישראל במהלך תקופת הפטור. הפטור המוחלט מרווח הון יינתן למשך 10 שנים ראשונות ולאחר מכן פטור יחסי לפי תקופת ההחזקה בנכס.

4.11.4 פטור מחובת דיווח על הכנסה שמקורה בחו"ל – הפטור יינתן על כל ההכנסות של העולים והתושבים החוזרים הוותיקים שהופקו בחו"ל בתקופת ההקלות.

4.11.5 סעיף 14 (ד') לפקודה מסמיך את שר האוצר להאריך את תקופת ההטבות עד לתקופה של 10 שנות מס. הארכה כאמור תותנה בכך שהיחיד יבצע השקעה משמעותית בישראל, שיש בה לקדם יעדים לאומיים, בתוך שנתיים מיום כניסתן לתוקף של תקנות שיותקנו או בתוך שנתיים ממועד הגעתו לישראל, לפי המאוחר.

התיקון לחוק יחול רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2007.

4.11.6 צו מ"ה (פטור ממס על הכנסה מריבית על פיקדון במט"ח), התשס"ג – 2002, קובע כי בהתקיים תנאים מסוימים עולה חדש יהיה זכאי לפטור ממס על הכנסותיו מריבית והפרשי הצמדה על הפקדותיו במט"ח בתאגיד בנקאי בישראל במשך 20 שנים ותושב חוזר יהיה זכאי לפטור האמור במשך 5 שנים.

5. הרחבת חובת הדיווח

חובת דיווח בגין פעילות בחו"ל

5.1 החל משנת המס 2003 חלה חובת הגשת דוח לנישום שהחזיק, הוא, בן זוגו או ילדו שטרם מלאו לו 18, במועד כלשהו בשנת המס:

- בזכות בחבר בני אדם תושב חוץ למעט בחברה הנסחרת בבורסה.
 - בנכסי חוץ ששווים מעל 1,856,000 ₪, אלא אם כן ההכנסה פטורה ממס.
 - חשבונות בתאגידי חוץ בנקאיים ביום כלשהו בשנת המס בסכום כולל של יותר מ-1,856,000 ₪, אלא אם כן ההכנסה פטורה ממס.
 - נישום שיש לו הכנסות חייבות מחו"ל כגון: הכנסות משכר דירה, ריבית, דיבידנד, רווח הון וכדומה.
- 5.2** נישום שאלמלא הכנסת החוץ שלו היה פטור מהגשת דוח שנתי, יוכל לדווח על הכנסותיו מחו"ל, שאינן עולות על 334,000 ש"ח, באמצעות דיווח מקוצר, הכולל שוברים לדיווח מקוצר על הכנסות מחו"ל ותשלום המס בגינן.
- 5.3** קיימת חובת דיווח על החזקה בחבר בני אדם תושב חוץ (באמצעות טופס 150).

5.4 שינויים בחוק הנאמניות

- במסגרת תיקון 197 לפקודה נקבע, בין היתר, כי נאמנות יוצר תושב חוץ הופכת להיות חייבת במס בישראל החל מיום 1.1.2014. אם קיים בה נהנה תושב ישראל ושמה יהיה "נאמנות נהנה תושב ישראל". לעניין זה נאמנות תושב ישראל תוגדר כנאמנות שממועד יצירתה ועד שנת המס כל יוצריה הם תושבי חוץ ובשנת המס יש בה נהנה אחד לפחות שהוא תושב ישראל. תחת הגדרה זו קיימת נאמנות קרובים או נאמנות שאינה נאמנות קרובים. בהתאם להודעת רשות המיסים מיום 29 ביוני 2015 ניתנה אורכה למסירת הודעה על בחירה במסלול מיסוי בנאמנות נהנה תושב ישראל שהיא נאמנות קרובים (להלן: "נאמנות קרובים") ביחס לנאמנות כאמור שהוקמה לפני 1 בינואר 2014. הבחירה היא בין מסלול מיסוי בשיעור 25% על הכנסות הנאמנות השוטפות או מסלול מיסוי בשיעור 30% על חלוקות לנהנה. הודעה כאמור תימסר בדבר הקמתה של נאמנות קרובים או בדבר הפיכתה לכזו במסגרת הגשת הדוח השנתי של הנאמנות לשנת 2014 או עד למועד החתימה על הסכם מעבר, כמוקדם, אך לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2015 וזאת במסגרת טופס 147 וטופס 154.
- 5.5** דיווח על עסקאות עם צדדים קשורים בחו"ל - החל משנת המס 2007, מחויב כל תושב ישראל על דיווח מיוחד על עסקאות שהיו לו או לבן / בת זוגו עם צדדים קשורים בחו"ל, לרבות עם "קרוב" או עם חברה שבה יש לו זכות בעלים. המדובר בדיווח מפורט במיוחד באמצעות טופס מיוחד לבחינת העסקאות לפרטיהם שיש לצרף לדוח השנתי החל משנת המס 2007. חובה זו משתלבת עם חובת הדיווח השנתית החלה על כל תושב ישראל המחזיק בזכות כלשהיא, בעלות או אופציה, בחבר בני אדם במדינת חוץ.

5.6 נוהל גילוי מרצון על נכסים מחוץ לישראל – הארכה עד ליום 31

בדצמבר 2016

ביום 30 ביוני 2016 פרסמה רשות המיסים את החלטתה להאריך עד ליום 31 בדצמבר 2016 את המועד האחרון להגשת בקשות במסגרת הוראות השעה בנוהל גילוי מרצון.

הנוהל והוראות השעה שתוקפן הוארך יכללו גם חסינות מפני העמדה לדין בעבירות הלבנת הון שעבירות המקור המגבשות אותן הינן עבירות המס עליהן חל הנוהל.

הנוהל כולל שתי הוראות שעה שהוארכו, שנועדו להקל על הגשת הבקשות לגילוי מרצון ועיקרן:

1. **הגשת בקשות אנונימיות** – במסלול זה ניתן להגיש בשלב הראשוני בקשות ללא ציון פרטי הנישום על מנת לברר את חבות המס הנובעת מהבקשה. עם בירור חבות המס הצפויה יידרש הפונה לציין את שמו של הנישום ופרטיו המלאים.

2. **מסלול מקוצר** – כאשר סך ההון שנכלל בבקשה אינו עולה על 2 מיליון ₪ וההכנסה החייבת הנובעת ממנו אינה עולה על 0.5 מיליון ₪, ניתן להגיש את הבקשה במסלול המקוצר בצירוף דוחות המס המתקנים הרלוונטיים. עם אישור הבקשה, יונפק לפונה שובר תשלום. עם תשלום השובר במועד, תימסר לפונה הודעה שלא תפתח נגדו חקירה פלילית בנוגע למידע שמסר. על פי הוראות הנוהל, נישום יוכל לגלות את נכסיו ולהצהיר על הכנסותיו שלא דווחו, לשלם את המס הנגזר מהן וזאת במידה שיעמוד בתנאים המפורטים בנוהל. בין יתר התנאים, הדרישה לכך שהפנייה נעשתה בכנות ובתום לב וכן כי במועד הפנייה לא נערכת בדיקה או חקירה ברשות המיסים בעניינו של הפונה. כמו כן, במסגרת הנוהל שהוארך, המבקשים ישלמו מס כדין כמתחייב מהגילוי. רשות המיסים מתחייבת, באישור פרקליטות המדינה, שלא יינקטו הליכים פליליים כנגד אותם נישומים שיעמדו בתנאי הנוהל וישלמו את מלוא המס הנגזר מהליך הגילוי.

6. מיסוי הכנסות משוק ההון, ריביות ושבח מקרקעין

6.1 הכנסות משוק ההון

החל משנת 2003 החלו להתחייב במס הכנסות מאפיקים שונים כגון: הכנסות ריבית והכנסות מרווחי הון שעד אז היו פטורים ממס בידי היחיד.

בטבלה הרצ"ב מפורטים שיעורי המס המעודכנים לשנת 2016 החלים על הכנסות ריבית, רווחי הון ודיבידנד, מפעילות היחיד בשוק ההון (לא כולל מס יסף בשיעור 2%).

סוג נייר ערך	רווח הון	ריבית	דיבידנד
מלווה קצר מועד (שהונפק לאחר 8.5.00)	15%	15% (ריבית שנצמחה מ-1.1.2006)	-.
אג"ח צמודה סחירה בבורסה בת"א (שהונפקה לאחר 8.5.00) (*)	25%	20% - ריבית שנצמחה בין 2006-2011. 25% - ריבית שנצמחה מ-2012.	-.
מניות בבורסה (בישראל או בחו"ל)	25%	-.	25%
מניות חברות זרות בבורסה בחו"ל	35% עד 2004 25% מ-2005 (ליניארי)	-.	25%
ני"ע שאינם סחירים ונכסים אחרים	מ-2012 25% (**)		
אג"ח חברות זרות נסחרות בחו"ל	35% עד 2004 25% מ-2005 (ליניארי)	ריבית שנצברה עד -2004 35%. ריבית שנצברה בתקופה בין 2006-2011 - 20%. ריבית שנצברה החל משנת 2012 - 25%.	
ניירות ערך לגבי בעלי מניות מהותיים	מ-2012 30% (***)	מס שולי (עד 48%)	30%

(*) לגבי אגרות חוב שהונפקו עד ליום 8 במאי 2000, יחול פטור ממס בשל רווח הון במימושן בלא תלות במועד ההמרה.

(**) שיעור המס נקבע באופן ליניארי כדלקמן: בגין רווח ההון הריאלי שנצבר עד ליום 1.1.2002 - שיעור מס שולי (עד 50%), בגין רווח ההון הריאלי שנצבר מיום 1.1.2003 ועד ליום 31.12.2011 - 20% ובגין רווח ההון שנצבר מיום 1.1.2012 ואילך - 25%.

(***) שיעור המס על ני"ע שאינם סחירים נקבע באופן ליניארי כדלקמן: בגין רווח ההון הריאלי שנצבר עד ליום 31.12.2002 - שיעור מס שולי (עד 50%), בגין רווח ההון הריאלי שנצבר מיום 1.1.2003 ועד ליום 31.12.2011 - 25% ובגין רווח ההון שנצבר מיום 1.1.2012 ואילך - 30%.

שיעור המס החל משנת 2012 על ני"ע סחירים הוא 30% ללא ליניאריות.

6.2 שיעורי המס על הכנסות מריבית:

בעקבות החוק לשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב-2011 הוגדלו שיעורי המס לגבי הכנסות משוק ההון (למעט מסלולי השקעה שאינם צמודים). תחולת התיקונים נקבעה ליום ה-1.1.2012 ואילך כמפורט להלן:

6.2.1 יחיד יהיה חייב במס בשיעור של 25% על הריבית הריאלית בכל השקעה צמודת מדד שנצברה החל משנת 2012 ואילך. שיעור הריבית על ריבית נומינלית מהשקעה שאינה צמודה במלואה למדד הוא 15%.

6.2.2 לגבי תכניות חיסכון ופיקדונות שאושרו ונפתחו לפני 6.12.2011 יחול שינוי בשיעור המס לגבי הריבית הצמודה (עלייה משיעור של 20% לשיעור של 25%) שהופקה או שנצמחה לאחר המועד שבו היה ניתן למשוך כספים מהתוכנית או הפיקדון, מבלי שהמשיכה תהיה כרוכה בהרעת תנאי החיסכון (חישוב ליניארי לפי תקופת צמיחת הריבית).

6.2.3 לגבי תכניות חיסכון ופיקדונות שאושרו ונפתחו לפני 10.08.2005 יחול השינוי בשיעור המס (משיעורים של

- 10% ו-15% לשיעורים של 15% ו-20%/25%, על ריבית לא צמודה וריבית צמודה, בהתאמה) רק על ריבית שהופקה או נצמחה לאחר המועד שבו ניתן היה למשוך כספים מהתוכנית או הפיקדון, בלי שהמשיכה תהיה כרוכה בהרעת תנאי החיסכון, (חישוב ליניארי לפי תקופת צמיחת הריבית).
- 6.2.4** לגבי ריבית על פיקדונות ותוכניות חיסכון שאושרו או נפתחו לפני 8.5.2000 לא תחול חבות במס, כל עוד לא חל המועד שבו ניתן למשוך כספים מהתוכנית או הפיקדון, בלי שהמשיכה תהיה כרוכה בהרעת תנאי החיסכון.
- 6.2.5** ריבית על פיקדונות בחו"ל שנצברה מ-2006 עד תום שנת 2011, חייבת במס בשיעור של 20% וריבית שנצברה החל מ-2012 חייבת במס בשיעור 25%.
- 6.2.6** ליחיד שהכנסתו והכנסת בן זוגו לא עלתה עד סכום של 62,160 ש"ח לשנה יינתן ניכוי כנגד הכנסתו החייבת מריבית, בגובה הנמוך מבין 9,720 ש"ח לשנה וכלל הכנסתו החייבת מריבית, הניכוי יופחת באופן "פרוגרסיבי" לגבי תא משפחתי שהכנסתו עולה על הסכום האמור.
- 6.2.7** הנחות לגמלאים – ליחיד, שהוא או בן זוגו הגיעו לגיל פרישת חובה בשנת המס וביום 1.1.2003 מלאו לאחד מהם 55 שנים – יינתן ניכוי בסך 13,320 מהכנסה מריבית, ובמידה וביום 1.1.2003 מלאו לשניהם 55 שנים יינתן ניכוי בסך 16,320 ₪ מהכנסה מריבית.
- 6.2.8** מוענק פטור ממס בגין 35% מסכום הריבית המזכה המשתלמת על פיקדון בנקאי או על תוכנית חיסכון, בידי מי שמלאו לו או לבן זוגו בשנת המס 67 שנים או יותר לגבי גבר ו-62 שנים או יותר לגבי אשה, ובתנאי שמלאו לו ולבן זוגו 55 שנים או יותר ביום.

6.3 שיעור המס על הכנסות משבח מקרקעין

שיעור מס השבח בידי יחיד מחושב באופן ליניארי כדלקמן:

- בגין השבח הריאלי שנצבר עד ליום 7.11.2001 – שיעור מס שולי (עד 50%).
- בגין השבח הריאלי שנצבר מיום 7.11.2001 ועד ליום 31.12.2011 – 20%.
- בגין השבח הריאלי שנצבר מיום 1.1.2012 ואילך – 25%.
- שבח מקרקעין על דירת מגורים מזכה שנצבר עד 31.12.2013 פטור ממס.

על שבח ריאלי במכירת זכות במקרקעין בישראל וזכויות באיגוד מקרקעין על ידי חברה חל שיעור מס חברות – 25% משנת 2016.

נקבעה הוראת שעה ל-3 שנים בחוק מיסוי מקרקעין, בדבר מכירת קרקעות על ידי יחיד שרכש את הקרקע לפני היום הקובע (7.11.2001) ולגביה קיימת תכנית בנייה לפחות של 8 יחידות לפחות. מוכר העומד

בהוראה יהיה זכאי כפי שהיה בעבר למס על השבח הריאלי בשיעור של עד 25%. תחילת ההוראה הינה ל-3 שנים החל מיום 1.1.2016.

7. קיזוז הפסדים

7.1 קיזוז הפסד מפעילות עסקית

הפסד שנוצר מפעילות עסקית בשנת המס השוטפת יקוזז בשנה בה נוצר כנגד כל הכנסה (לרבות רווח הון). במידה ונותרה יתרת הפסד מועבר, ניתן יהיה לקזזה בשנים הבאות רק כנגד רווח בעסק או כנגד רווח הון בעסק.

7.2 קיזוז הפסד הון שוטף

הפסד הון שוטף לרבות הפסדים מניירות ערך סחירים ושאינם סחירים, יקוזז כנגד כל רווח הון ריאלי מנכסים סחירים או לא סחירים, לרבות שבח מקרקעין, ובלבד שהפסד הון מחוץ לישראל יקוזז תחילה כנגד רווח הון מחוץ לישראל.

הפסד הון שוטף מניירות ערך (סחירים ושאינם סחירים) יקוזז בנוסף לאמור לעיל, גם כנגד:

- הכנסה מדיבידנד או מריבית מאותו נייר ערך.
- הכנסה מדיבידנד או מריבית מניירות ערך אחרים (סחירים או לא סחירים) ובלבד ששיעור המס בגין הכנסות אילו אינו עולה על 25%.

7.3 קיזוז הפסד הון מועבר

הפסד הון מועבר מכל מקור, יקוזז בשנים שלאחריה כנגד רווח הון ריאלי מנכסים סחירים או לא סחירים, לרבות שבח מקרקעין. הפסד הון מועבר מניירות ערך לא ניתן לקיזוז כנגד ריבית או דיבידנד אלא כנגד רווח הון בלבד.

בטבלה זו מרוכזות הוראות החוק לגבי אפשרויות קיזוז הפסדי ההון

החל משנת 2006 ואילך:

רווח הון מנכס לא סחיר בחו"ל	רווח הון מנכס לא סחיר בישראל	ריבית מפיקדונות או מתוכניות חיסכון	דיבידנד מני"ע (רק כנגד הפסד שוטף מני"ע)	ריבית מני"ע (רק כנגד הפסד שוטף מני"ע)	רווח הון מני"ע נסחרים בחו"ל	רווח הון מני"ע נסחרים בישראל	הפסד הון מני"ע נסחרים בישראל
+	+	-	+	+	+	+	הפסד מני"ע נסחרים בישראל
+	+	-	+	+	+	+	הפסד מני"ע נסחרים בחו"ל
+	+	-	-	-	+	+	הפסד הון מנכס לא סחיר בארץ

ז. מפקד המלאי ל - 31.12.2016

1. מועד המפקד

כידוע לכם שנת המס 2016 מסתיימת ב-31.12.16, על כן יש לערוך את מפקד המצאי ליום 31.12.2016. אם לא ניתן לספור את המלאי בתאריך שצוין ניתן יהיה לערוך את המפקד בתאריך אחר הסמוך ככל האפשר ליום המאזן אך במקרה כזה עליכם לערוך מראש את כל הסידורים הדרושים לתאום כמותי בין רשימות המצאי בתאריך המפקד ובין רשימות המלאי הסופיות, שתערכנה בכל מקרה ליום המאזן, דהיינו- היערכות זו צריכה לכלול רישום מדויק של כל הטובין הנכנסים והיוצאים מהעסק בין תאריך המפקד ותאריך המאזן, וזיהויים ברשימות המצאי.

בכל מקרה נבקשכם להודיענו מראש על תאריך המפקד המתוכנן על ידכם. כמו כן הננו מפנים תשומת לבכם לכך שאם הפרש הזמן בין יום המפקד ובין יום המאזן (31.12.2016) עולה על 10 ימים חובה להודיע על כך מראש גם לפקיד השומה.

2. עריכת המפקד

רשימות המצאי צריכות לכלול את כל הטובין שבבעלותכם או ברשותכם. טובין השייכים לאחרים ונמצאים ברשותכם יירשמו בנפרד. כמו כן, עליכם לערוך את רשימת הטובין שבבעלותכם, והנמצאים בתאריך המפקד אצל אחרים (סחורה שנשלחה לעיבוד, טובין במחסני ערובה וכדו').

גיליונות הספירה צריכים להיות ממוספרים מראש במספר עוקב. בראש כל גיליון יצוין תאריך המפקד ומקום אחסון הטובין. רצוי לערוך הרשימה ב-3 עותקים לפחות.

הרשימות יכללו, לפחות, פרטים אלה:

- * תאור הטובין באופן המאפשר זיהוי סוגם.
- * מצבם - אם אינו תקין (מיושנים, מקולקלים, במחזור איטי, פסולת וכדו')
- * היחידה לפיה נמדדת הכמות (ק"ג, מטרים, תריסרים וכדו')
- * הכמות (מספר היחידות כאמור לעיל)
- * רצוי להשאיר מקום לשני טורים נוספים שימולאו במועד מאוחר יותר והם: מחיר היחידה ושווי כולל (מספר היחידות מוכפל במחיר).

ללקוחות המוכרים מוצרים כמפורט להלן - מקלטי טלוויזיה, מכשירי סטריאו, מכשירי רדיו ושעונים - יש לציין גם את שם היצרן ומס' סידורי של המוצר המוטבע ע"י היצרן.

תוצרת בעיבוד תירשם תוך ציון שלב העיבוד במועד הספירה. האחראי על הספירה יחתום בסוף כל גיליון ויצוין את שמו המלא.

נציגי משרדנו יבקרו בשעת הספירה בעסקים המתנהלים במסגרת חברה בע"מ. נא להודיענו על מועד הספירה לצורך תיאום הביקור.

3. חישובי שווי המלאי

את חישוב השווי ניתן לעשות במועד מאוחר יותר ממועד מפקד המצאי. בחישוב השווי **אין לכלול** טובין שאינם שייכים לכם (כגון שנמכרו לפני תאריך המאזן), אך יש לכלול אלה הנמצאים ברשותם של אחרים והשייכים לכם.

השווי יחושב בדרך כלל לפי העלות (לא כולל מע"מ) אך במקרה של טובין שאינם תקינים (ראה לעיל) או שמחיר מכירתם המשוער נמוך מהעלות, יחושב השווי לפי ערך המימוש הנקי והדבר יודגש ברשימה תוך ציון בסיס החישוב. העלות תחושב לפי שיטת "פיפו" (נכנס ראשון יוצא ראשון) או לפי זיהוי ספציפי של מחיר קניית הסחורה. בכל מקרה של ספק או בעיות כלשהן בחישוב השווי נבקשכם להודיענו.

רשימות המלאי יסוכמו בנפרד לפי קבוצות כגון: חומרי גלם, חומרי אריזה, חומרי עזר, תוצרת בעיבוד, מוצרים מוגמרים וכדו'. אם החישוב בעצמו נעשה שלא על גבי גיליונות המפקד המקוריים יש לדאוג לסימול שיאפשר מעקב הדדי בין רשימות המפקד לבין רשימות השווי הסופיות.

4. שמירת הרשימות

רשימות המפקד המקוריות מהוות חלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות ויש לשמרן במשך שבע שנים מתום שנת המס או שש שנים מיום הגשת הדוח על ההכנסה, הכל לפי המאוחר יותר.

פקידי השומה נוהגים לדרוש לפעמים את רשימות מפקד המצאי זמן קצר לאחר תאריך המאזן. במקרים כאלה עליכם להמציא לפקיד השומה, מיד עם קבלת הדרישה, העתק אחד מרשימות המפקד המקוריות בלי להמתין לחישוב השווי.

5. העברת עותק למשרדנו

עם גמר הספירה יש להעביר למשרדנו - **מיד** - עותק מלא של רשימות הספירה ולא יאוחר מיום 31 בינואר 2017.

6. דוגמת טופס ספירה

דוגמת טופס למילוי נתוני ספירת מלאי ניתן לקבל במשרדנו.

במידה ודרושים לכם הסברים נוספים או הדרכה כלשהי נבקשכם להתקשר למשרדנו.

ח. מסמכים ופרטים נוספים לצורך עריכת הדוח השנתי

לשם עריכת הדוח על הכנסותיך לשנת המס 2016 שעליך להגיש לפקיד השומה עד ליום 30 באפריל 2017, נודה לך על המצאת המסמכים הבאים (בהתאם למידת התייחסותם להכנסותיך ולהכנסות בן/בת הזוג), לשנת המס 2016:

1. טפסי 106 על הכנסות ממשכורות בארץ ובחו"ל.
 2. אישורים שנתיים על קצבאות מהמעביד, מהביטוח לאומי או מקופת גמל.
 3. אישורים שנתיים על ריבית או דיבידנד שקיבלתם, על פעולות קניה ומכירה של ניירות ערך ועל רווח הון אחר בארץ ובחו"ל.
 4. אישורים שנתיים על תשלומים לקופות גמל, לביטוח חיים, לביטוח מנהלים ולקרנות השתלמות.
 5. אישורים על תשלומים לביטוח לאומי (עצמאיים) ואישורים שנתיים על הכנסות מהמוסד לביטוח לאומי כגון: תגמולי מילואים, דמי אבטלה, דמי לידה, דמי פגיעה בעבודה, קצבאות נכות וכדו'.
 6. אישורים על תרומות למוסדות ציבור מוכרים.
 7. אישורים אחרים הדרושים לאימות הכנסות אחרות, שלא מעסק (כגון- הכנסות מדמי שכירות בארץ ובחו"ל - נא להמציא חוזי שכירות בצרוף טבלת הכנסות מדמי שכירות לפי חודשים) וכן אסמכתאות על הוצאות בייצור הכנסות אלו.
 8. אישורים על הכנסות שאינן חייבות במס כגון: פיצויי פיטורין, קצבאות פטורות, פיצויים מגרמניה וכדו') שהיו לך בשנת המס.
 9. אישורים שנתיים על ניכויים במקור שנוכו ממך על ידי לקוחותיך.
 10. ספר תקבולים ותשלומים וכל מסמכי הוצאות וההכנסות לשנת המס 2016, לרבות פנקסי הדיווח לרשויות השונות (מע"מ ומס הכנסה) ולרבות מסמכים לגבי הוצאות כדלקמן:
 - אישור שנתי על תשלום ארנונה.
 - פוליסות ביטוח עסקיות (כולל ביטוח רכב מקיף וחובה וכן תעודת הרישוי).
 - אישורים שנתיים מבנקים על הוצאות ריבית ובנקאיות.
 - נסיעות לחו"ל למטרות עסקיות.
 - אישורים שנתיים על תשלומים לפנסיה/קרן השתלמות בגין העובדים.
 - חוזי שכירות.
 11. פרטים על שינויים במצב המשפחתי, כתובת המגורים חשבון הבנק להחזרי מס ופרטים אחרים במידה והשתנו במשך השנה שחלפה.
- על מנת לאפשר הכנת הדוח במועדו נבקשכם להמציא את כל הדרוש למשרדנו בהקדם ולא יאוחר מ-1 באפריל 2017 ולהתקשר עם משרדנו לקביעת מועד למילוי הדוח וחתימתו.

ט. תקנות ניכוי הוצאות רכב

שינוי בתקנות ניכוי הוצאות רכב

בסוף חודש דצמבר 2007 פורסמו שינויים בתקנות המס על ניכוי הוצאות רכב המתייחסים הן לסוגי הרכבים עליהם ניתן לנכות הוצאות והן לגודל ההוצאה. (תקנות ניכוי הוצאות הרכב חלות על רכבים שמשקלם הכולל הוא עד 3,500 ק"ג בלבד, הוצאות רכב בגין רכבים שמשקלם הכולל עולה על 3,500 ק"ג מותרות במלואן).

להלן עיקרי התיקון:

1. בתקנות ניכוי הוצאות רכב נקבע, כי הגדרת רכב לא תכלול "רכב תפעולי" ועל כן לא יחושב מעתה בגינו חישוב של תיאום הוצאות רכב.

"רכב תפעולי" הינו רכב שהתקיימו בו, אחד מאלה:

- 1.1 רכב ביטחון (כהגדרתו בתקנות התעבורה) המשמש בפעילות מבצעית או בטחונית בלבד.
- 1.2 רכב שלא הועמד לרשות עובד כלשהוא של המעביד, המשמש אך ורק לצורכי המעביד או בעל משלח - היד /עסק ואשר בתום שעות העבודה אינו יוצא מחוץ למקום העיסוק, והכל בלבד שמקום העיסוק של המעביד או של בעל משלח היד /עסק אינו במקום מגוריו.
2. הוצאות אחזקת רכב בשל רכב שהמעביד העמיד לרשות עובדו (רכב צמוד) תותרנה בניכוי במלואן.
3. באשר לרכב שלא הועמד לרשות עובד ואינו רכב תפעולי תותרנה ההוצאות לפי הגבוה מבין:
 - 3.1 סכום הוצאות אחזקת הרכב בניכוי סכום הנקוב כשווי השימוש הפרטי ברכב לפי תקנות שווי רכב.
 - 3.2 45% מהוצאות אחזקת הרכב (לגבי אופנוע שסיווגו L3 - 25% מהוצאות אחזקתו, אוטובוסים ציבוריים ומוניות - 90%, רכבי סיור ורכבים מדבריים - 80%, רכבים להוראת נהיגה - 68% - 77.5%).

יצוין כי ההגדרה למספר הקילומטרים השנתי נמחקה, כיוון שסכום ההוצאה שתנוכה, בניגוד לדין שהיה קיים עד ל-31.12.2007, אינו תלוי עוד במספר הקילומטרים של הנסיעות בשנת המס.

השינוי בתקנות ניכוי הוצאות רכב יחול מיום 1 בינואר 2008.

שינוי בתקנות שווי השימוש ברכב

ביום 30.12.2009 פורסמו ברשומות תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (תיקון) התש"ע - 2009. בהתאם לתקנות החדשות, יחושב שווי השימוש ברכב צמוד, בנוגע לרכבים שנרשמו לראשונה ביום 1.1.2010 או לאחר מכן, כשיעור מתוך מחיר המכירון של הרכב בהיותו חדש. לגבי כלי רכב שנרשמו לפני 1.1.2010, תמשיך לחול שיטת קבוצות המחיר.

שיעור שווי השימוש בשנת 2016 עמד על 2.48%. התקרה בשנת 2016 למחיר המתואם של הרכב הינה 501,540 ש"ח.

משנת 2010 ועד 2016 תבוצע הפחתה בזקיפת שווי השימוש, זאת לגבי כלי רכב היברידיים, ללא קשר למועד הרישום שלהם לראשונה. סכום ההפחתה לרכבים היברידיים החל מ-1.1.2016 - 500 ₪ ולרכבים חשמליים - 990 ₪.

לצורך חישוב הוצאות הרכב נבקשכם להמציא למשרדינו:

- א.** צילומי חשבוניות מס ו/או זיכרון דברים מהם ניתן ללמוד מהי עלות הרכב לצורך חישוב הפחת. (וכן חשבוניות מס ו/או זיכרון דברים בגין מכירת כלי רכב).
- ב.** צילום פוליסת ביטוח מקיף.
- ג.** צילום ביטוח החובה.
- ד.** צילום תעודת הרישוי של הרכב.
- ה.** נא למלא את נספח קריאת מונה ברכב לתום שנת המס המצ"ב. מודגש כי הוראה זו נותרה בעינה גם לשנת המס 2016 למרות שלפי תקנות ההכרה בהוצאות רכב, משנת 2008 ואילך, לא נדרש רישום הספידומטר לצורך קביעת הוצאות אחזקת הרכב המוכרות למס. לפי הפסיקה, אי רישום מס' הספידומטר לתום שנת המס מהווה עילה לאי הכרה בהוצאות אחזקת הרכב בכללותן.

אין להיזקק לתוכן חוזר זה מבלי לקבל עצה מקצועית מתאימה שכן אין מטרת החוזר אלא להפנות את תשומת הלב לאמור בו.

הננו עומדים לרשותכם להבהרת האמור לעיל ככל שנדרש.

בכבוד רב,

עמוס כץ ושות'
רואי חשבון

שנת המס 2016

שם הנישום _____

מס' תיק במס הכנסה _____

רכב ג'	רכב ב'	רכב א'
_____	_____	_____
_____	_____	_____

מס' רישיון הרכב

סוג הרכב

לכבוד
פקיד השומה
ירושלים

נכבדי,

הנדון : הצהרה בדבר ניכוי הוצאות רכב

בהתאם לתקנות בדבר ניכוי הוצאות רכב אני, החתום מטה, מצהיר בזה כי קריאת המונה ברכב הנ"ל הייתה:

רכב ג'	רכב ב'	רכב א'
_____	_____	_____ (1.1.16)
_____	_____	_____ (31.12.16)
_____	_____	_____ (*)
_____	_____	_____ (*)

(*) רק אם הרכב נרכש או נמכר במהלך השנה. (נא לציין תאריך רכישה או מכירה).

חתימה

תאריך